The First Telugu Bi-Weekly in Andhra Desa and the only Telugu Newspaper
for H.E.H. The Nizam's Dominions

గోలకొండ పత్రిక

GOLKONDA PATRIKA

HYDERABAD-DN: Monday 10-6-1935

ప్రతి సోమ, గురువారములందు ప్రకటింపబడును

సంపుటము ౧౦ } ట్రూపుబజారు, హైదారాబాదు (దక్కన్) { ౬ రూపాయలు

సంచిక ౧౦ } శ్రీ యువనామ సం॥ జ్యేష్ఠ శు॥ ౯ సోమవారము ౮—౯—౧౩౪౪ ఫ. { సం॥ చందా

కాంగ్రెసు గవర్నరుగారి దర్బారు

అది సాయంకాలము చల్లనిగాలి వీచుచుండెను. బ్రిజ్ నారాయణగారు సుఖముగా భుజించి డాబాపై అమృతముచి [illegible] పండువెన్నెలలో పవిత్రపైపనుండి హుక్కా పరిమళము వలుదిశలవ్యాపించుచుండె, భావవీధిని బట్టెను.

ఈమధ్య కాంగ్రెసువారిలో శాసనసభలలో చేరినవారు కొందరు మంత్రిపదవులనుకూడ చేపట్టవచ్చునని చెప్పుచున్నారు. చేపట్టుట అవసరమనికూడ వారనుచున్నారు. కాంగ్రెసువారు మంత్రిపదవులను స్వీకరించనిచో అధికారకాంక్షులగు స్వార్థపరులు దేశహితదూరులు అనధికారములను వశముచేసి [illegible] అయితే యిప్పటికే వీరిసంఖ్య చాలతక్కువ. కాంగ్రెసులో అతి కొందరు భ్యాయులు యిప్పటికిని మంత్రిపదవులు మొదలగు అధికారములను చెపట్టుటమంచిదికాదని [illegible] కాంగ్రెసు శైలికబలమునకు [illegible] వారియొక్క [illegible] మేమో! [illegible] యిప్పుడువాదోపవాదములు ప్రారంభమైనవి.

అపండువెన్నెలలో పవిత్రపైపనుండి చల్లనిగాలి [illegible] భవించుచున్న బ్రిజ్ నారాయణ్ గారి ఊహాయానము వైపుమరలెను. ఇప్పుడుండు రాజకీయపరిస్థితిలో అధికారమును చేపట్టుటకు యే కాంగ్రెసువానికిని యెంతో ధైర్య [illegible] లేనిచో [illegible] ప్రజాభిప్రాయమువలన [illegible] ప్రధానము [illegible] దృష్టితో యోగ్యమున్న [illegible] అధికారమును చేపట్టుట అవసరమని తోచినచో దానినిత్యజించి చేపట్టుటయే ధీరుడగు వివేకియొక్క లక్షణము.

కావున "బ్రిజ్‌నారాయణగారు మీరు అల్పబుద్ధితో మీదేశమును ఇప్పుడు జరుగుచుండునట్టి పరిపాలనచే నశించనిచ్చెదరా? లేక ప్రభుత్వమువారికి తక్కిన అందరికిని దేశమును సవిధముగ పరిపాలించవచ్చునో ఆచరణచేసి చూపించుటకై నను అధికారమును చేపట్టుటకు ధైర్యముగలదా? అని బ్రిజునారాయణగారు తమలో తాము ప్రశ్నించుకొని వెంటనేనాకు ధైర్యము ఉన్నది." అని జవాబిచ్చుకొనిరి. వెంటనే బ్రిజునారాయణగారు కాంగ్రెసులో చేరి అధికారము నుస్వీకరించుటమంచిదనుపక్షముతో చేరి వివేకముయే పక్షమునగలదో ప్రదర్శించుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. ఉత్సాహముతో హుక్కానుండి పెద్దదమ్ము పీల్చబడెను. అంతటఅంతయు నిశ్శబ్దము.

* * * *

[illegible] భవనము [illegible] గవర్నరుగారి దర్బారు [illegible] అలంకరించు [illegible] తగినవేషములధరించి భవనము నలంకరించియున్నారు.

మొదటికాంగ్రెసు గవర్నరుఅగు బ్రిజు నారాయణగారు మొట్టమొదట భారతీయగవర్నరు ప్రంజాబుకైఅగు లాల్గుసింహాగారికి వందనముతో తమ గంభీరోపన్యాసము ప్రారంభించిరి. లాల్గుసింహాగారికి వందనమర్పించుచు, నారాయణగారు సింహా యేరాజకీయపక్షమునకుగాని చెందినకారణముచే గవర్నరు [illegible] గవర్నరగుటకు వారిశక్తిసామర్థ్యములే కారణములనియు చెప్పుటకు జంకలేదు. తానుమాత్రము కాంగ్రెసులో చేరినవాడగుటచే గవర్నరు అయినందుకు గర్వించుచున్నాననియు, ఆకాంగ్రెసు మహాత్మాగాంధిగారి నాయకత్వ [illegible] తనను మరియు గర్వించదగిన విషయమనియు హుక్కాగవర్నరుగారు చెప్పిరి. గాంధిమహాత్ముని పేరెత్తగానే సభవారందరును మహోత్సాహముతో చప్పట్లు కొట్టిరి.

* * * *

పిమ్మట తన రాజ్యపాలన కాలములో [illegible] నవలంబించు విధానముయొక్క ప్రధానసూత్రములను వివరించుచు మొదట [illegible] "సంగ్రహ [illegible] నావిధానము కాంగ్రెసువిధానము" అనిఅనగానే సభాసదుల కరతాళధ్వనులు మిన్నుముట్టెను. ఇకతన దుస్తులవిషయము మొదలుపెట్టగానే భవనమంతయు హీజుయక్సలెన్సీగారు చిరాయువులగుదురుగాక! మహాత్మాగాంధీకి జెయ్! చరఖా చిరకాలముండుగాక!" అను ధ్వనులతోనిండిపోయెను. హీజుయక్సలెన్సీ బ్రిజునారాయణ్ గారిట్లు "నన్ను గవర్నరునుచేసి నాకుతెలుపబడగానే నేను మొదట హోంరుగారికి అన్యాయమీ ఖద్దరు విషయంలో ఆక్షేపణఅని వ్రాసినాను. వారుయెంతమాత్రము లేదని చెప్పినారు. బెల్లంవిషయంలో కూడానా కేమియు ఆక్షేపణలేదని తెలిపినారు. నిజంగాసర్ సేమ్యుల్ హోరు ముందొకప్పుడు మనమనుకొనునటువంటి చెడుమనిషి కాడు!"

*

స్వదేశీగవర్నరుగారి నిర్మాణకార్యవిధానము ఖద్దరుభాండారములను బెల్లంభాండారములను స్థాపించుట. ప్రతిప్రభుత్వోద్యోగియు ప్రతినెలలో కడపటిశనివారమునాడు ఖద్దరమ్ముట విధి. "నేను ఖద్దరమ్మేటప్పుడు యెవడుగాని కొననిరాకరించినచో చూడు వాడిపని!" అని స్వదేశీహీజుయక్సలెన్సీగారు సభాసదులను వేలుతో బెదరించిరి. అట్లునిరాకరించుట శాసనోల్లంఘనముతో సమానమట. ఈమాటలువిన్నసభాసదులకు ఉద్రేకము హెచ్చెను. వారాఉద్రేకములో గాంధీటోపీలను తలపాగాలను ఎగురవేయుచుండిరి.

కాంగ్రెసువారు ప్రభుత్వాధికారములను చేపట్టవచ్చునని సమర్థించుచు కాంగ్రెసుగవర్నరు అతి [illegible] కాంగ్రెసు [illegible] సూత్రము అగు [illegible] గాని [illegible] దేశమా [illegible] కాంగ్రెసువారు [illegible] ప్రభుత్వ విధానమును ఖండించుచు [illegible] కాబట్టి యిప్పటికైనను దేశపరిపాలనము [illegible] కాంగ్రెసువారు శాసనసభల [illegible] అధికారమును చేపట్టి కాంగ్రెసువారు యితరపక్షములనుండు [illegible] దేశహితము చేయుచున్నారు.

హీజ్ యక్సలెన్సీ బ్రిజ్ నారాయణగారు ఉపన్యాసము సాగించుచు నిట్లుచెప్పిరి.

ఇక గౌరవముపిషయము చూచుచు కాంగ్రెసు [illegible] ఎన్నికలలో పోటీచేసినప్పుడు దేశమంతయు కాంగ్రెసువారి [illegible]. కాంగ్రెసు యెన్నికలలో పాల్గొనుటచే శాసనోల్లంఘనముచే తగ్గినదానిగౌరవము హెచ్చెను. అప్పుడు నిజముగా శాసనోల్లంఘనోద్యమము సంపూర్ణమైన అపజయముగాంచినదని ఒప్పుకొనుటకు నాకు సిగ్గేమియులేదు."

* * * *

కాంగ్రెసుయొక్క ప్రతిష్ఠపూర్వముకంటె యిపుడు చాల ఉచ్చస్థితిలో నున్నది. ఇందుకై కాంగ్రెసువిశ్వసించు ప్రధానసూత్రములనుండి కొంచమైనను తొలగివలసిన అవసరమురాలేదు......

......కాంగ్రెసువారు యెల్లప్పుడును నిర్మాణకార్యక్రమమును యెక్కువగా విశ్వసించియుండిరి. ఇపుడునాగవర్నరుఅధికారకాలములో ఆనిర్మాణవిధానమంతయు ప్రభుత్వసహాయముక్రింద అనేకవిధముల ఆచరణలో నుంచబడును.

* * * *

తర్వాత నిర్మాణకార్యక్రమములో ఖద్దరుభాండారములను, బెల్లపుభాండారములను పేర్కొని తనకు యెప్పుడుగాని టీపార్టీ యిచ్చువారుకూడ టీలోకి బెల్లమునే యివ్వవలసినదనియు చక్కెరప

నికిరాదనియు చెప్పిరి. ఈప్రకారముగా ఖద్దరు త్వాక్తిని జెల్లమువ్యాప్తిని దేశములోనేగాక దేశాంతరములలోకూడ చేయుటకు తామయత్నింపగలవని "హైజియక్సలెన్సీ" గారు చెప్పిరి. ఇతరదేశాలలోకూడ ఖద్దరుభాండాగారములను బెల్లపుభాండాగారములను స్థాపించుట తమ ప్రియమైన ఉద్దేశ్యమనిరి. దీనికొరకై ప్రత్యేకముగ నొకప్రభుత్వశాఖనుగూడ స్థాపించగలమనిరి.

* * * *

ఈప్రకారముగా మనన్య దేహిజియక్సలెన్సీగారు తమ అధికారపు పరిపాలనయొక్క సామాన్యనివారి చాగుచుండగా వెనుకప్రక్కనుంచి "అంతాఉత్తరప్రగల్భాలు" అను కేకలు లేచెను. రావుబహదూర్ నారాయణ్ గారు ఉలికిపడి తనఅధికారమును జ్ఞప్తికి దెచ్చుకొని గంభీరముగా చూడగా ఆకేకలువేసినవారు మెట్లా మోసముచేసిన ర్యాలీలో ప్రవేశించిన పోలీసులని తేలినది. వెంటనేవారు మనగవర్నరుగారిచే అరెస్టుచేయుంచబడి శిక్షలకు వేడీలు వేయించబడిరి. మరల రెండుమూడు మాటలుసాగెను. అయ్యలారా, "యిటువంటివని యొక్కడజరుగుట నాకుచాలావిచారకరముగనున్నది. అమర్యాదులకు తగినశాంతి చేయగలము. శాసనక్రమము బైటనలనే యొక్కడ నంరక్షించుట విధి- నిర్మాణకార్యక్రమమును తొలగించేయుమూఢులు దుర్మార్గులు మనరాష్ట్రములోగలరని నాకు తెలియును వారినదేశభ్రష్టగా నండవలయునని హెచ్చరించుచున్నాను వారువాకు అడ్డుతగిలినచో వారిని అథఃపాతాళమునకు అణగద్రొక్కెదను. బెల్లముఖద్దరుల భోగావనమలము, [illegible] నంప్రదాయము లలోగాని విశ్వాసములేనివారియెడ నాకు సానుభూతిలేదు."

* * * *

మరల "డొంగ","మోసగాడు" అనుకేకలులేచెను. ఆ! యిట్లనాపేరిపని అని గవర్నరు తన అంగరక్షకులను ఆహోలు పుట్టించి చదుండగిండ్లపట్టుకొని నాజ్ఞాపించి తానుకూర్చొనిన బోలెను. కూర్చొనబోయినచోట కుర్చీయుండేగా! ఉపన్యాసధోరణిలో కుర్చీనివిడిచి ముందుకు జరిగియుండెను. అందువల్ల క్రిందకూలబడుచు బల్లమీద గుడ్డనిపట్టుకొనగా ఆగుడ్డతోగూడ దానిపైనుండు అలంకారపు పూలతొట్లన్నియు క్రిందపడిపోయెను.

—

పిట్టపారినంత దేశము

చారిత్రిక గాథ

(మల్లూరి మాణిక్యరావు)

శ్రీఛత్రపతి శివాజీమహారాజునకు, [illegible] సహస్వాములని ఆంధ్రులు [illegible] కొని మహాపురుషుడు [illegible] ప్రస్తుత [illegible] శ్రీశివాజీమహారాజు [illegible] చుండిరి

హిందూస్వరాజ్యము స్థాపించిన ఛత్రపతి శివాజీ మహారాజుపుట్టుకను [illegible] మహారాజపురముగాని పిలిచెదరు

రాజధానియగు [illegible] శ్రీ [illegible]

* * * *

స్వామివారు [illegible]

[illegible]

[illegible] శ్రీస్వామివారు [illegible] సంపాదించెను.

[illegible]

* * * *

ఒకరోజు శ్రీశివాజీమహారాజు [illegible]

—

తిల—ఇ—అజీబ్

ఇది జ్ఞాపకశక్తిని చాల వృద్ధిచేయును, బలహీనతను పోగొట్టును, పురుషత్వములోగల లోపములన్నిటిని పోగొట్టును, పురుషాంగమునకు శక్తినిచ్చి గట్టిగాజేయును. దీనినిఉపయోగించిన మొగటిరోజే గుణముగు పడును.

ధరసీసా ౧కి రూ ౩ లు

గుల్జార్ ఒహార్ ఫీజన్సి
హైదరాబాద్ సంస్థానము

—

బీదలకు [illegible] సలహాయివ్వబడును.
అసలునీవిప్పుడు నిజముగా
విచారించవలసినది ఏమిటోన
వలెను అనునది!

[illegible] [illegible] చేయుటకు సలహాయిచ్చెదము.

ఎక్కువ క్రమ పడియించెను.

[illegible]

[illegible] గొప్పగొప్ప [illegible] కోరుకొనుము. [illegible]

డి. [illegible] [ద్వాఖా] మార్త్త
[illegible]

చిరకాలమునుండి బాధించుచున్న మూత్ర వ్యాధులకును శగ (గనేరియా) వ్యాధికిని క్రొత్తగా కనిపెట్టబడిన దివ్యౌషధము

గానోకిల్లర్ (రిజిష్టర్డు)

[illegible] "గోనో" మార్కు గమనించుడు.

ఈ యౌషధము ఇంగ్లీషు మందులను జేసిన ఔషధములను పుచ్చుకొని [illegible] లాభము లేకపోయిన రోగులను [illegible] మా గనోకిల్లరును గూడ పుచ్చుకొని చూడుడు. [illegible] మూత్రవ్యాధులెవనను స్త్రీలకైనను పురుషులకైన ను గనోకిల్లరు [illegible] మూత్రము [illegible] మూత్రము [illegible] వ్యాధి(గనోరియా) కలవ మూత్రము [illegible] మూత్రద్వారము [illegible] స్త్రీలకును పురుషులకును గూడ గనోకిల్లరు [illegible] మూత్రవ్యాధులు [illegible] దీనివలన [illegible] ఖరీదు రు. [illegible] వి. పి. ఖర్చు ప్రత్యేకము:

[illegible]—డాక్టరు డి. యస్. [illegible]

Agent—D. J. PAREKH & Co., Station Road

భూగర్భమున కౌశాంబీనగర్ శిథిలములు

కలకత్తా, మే ౨౩:—

అలహాబాదులోని క్రైస్తవ కళాశాలలో చరిత్రశాస్త్ర విద్యాశాఖాధ్యక్షులగు ప్రొ. యస్. యస్. ఘోషుగారు మే ౨౦ సాయంకాలము కలకత్తాలోని కాలేజి స్క్వేరునందుగల ధర్మరాజిక చైత్యవిహారమునందు తాను క్రొత్తగా తెలిసికొనిన కౌశాంబీనగర అపూర్వవిశేషములను మాజికులాంతరులో ప్రదర్శించుచు వేదికపై సాయంకాలము దిగువరీతిగా వివరించిచెప్పిరి:—

అలహాబాదునగరమునకు ౩౦ మైళ్ళ దూరములో ప్రస్తుత ముకోసమ్ అను చిన్నగ్రామమున్నది. ఇచట పురాతనపట్టణము యొక్క శిథిలభాగములు కొన్ని కాన్పించుచున్నవి. రామాయణమునందును, మహాభారతమునందును, పాళీసంస్కృతమునందును బౌద్ధపురాణములందును పేర్కొనబడిన కౌశాంబీనగరము యొక్క శిథిలభాగము లివియని నేనుచేసిన చారిత్రిక పరిశోధనవలన ఋజువు చేయగలను.

శ్రీరామచంద్రమూర్తి కుమారుడగు కుశునిచే పరిపాలింపబడిన „కౌశాంబి" ఇదియేయని పురాణములు చెప్పుచున్నవి. ఈపట్టణ మొకప్పుడు పాండవులకు కూడా రాజధానినగరమై యుండెనని ఇతిహాసములవల్ల తెలియుచున్నది. హస్తినాపురము గంగాప్రవాహమువల్ల మునిగి పాడైపోయినప్పుడు „నిచాక్షు" డనురాజు తనరాజధానినగరమును హస్తినాపురమునుండి ఈ కౌశాంబీనగరమునకు మార్చెను. బౌద్ధయుగమునాటి పవిత్రగ్రంథములలో ఈ కౌశాంబీనగరమునుగూర్చి అనేక విషయములు వ్రాయబడియున్నవి. కోసల రాజ్యమునకు వంశరాజ్యమునకును, మగధరాజ్యమునకును ఈ కౌశాంబీనగరము మూలస్థానముగా నుండెను. ఉత్తరమునుండియు, పశ్చిమదక్షిణములనుండియు, రాకపోకలకు మైనమార్గములన్నియు ఈ కౌశాంబీ నగరముకడ్డగ లియుచుండెను. గంగానదిమీదినుండి „సహజాతి" నగరమువరకువచ్చి అచటినుండియు జలమార్గమున కౌశాంబికివచ్చుచుండెదరు. ప్రస్తుతము „భీటా" అను ప్రదేశమే పూర్వము „సహజాతి" నగరమని నాయభిప్రాయము. కౌశాంబీనగరము వర్తకవ్యాపారములందుండుమన్నదై „వాకోదుక", „పవ్య" అనబడు కుబేరులంటివర్తకులకు నిలయమై యుండెడిది. వీరు బౌద్ధభిక్షువులకొరకును యాత్రికులకొరకును వసతివిహారములను ఆరామము లనునిర్మించిరి.

వత్సరాజులను పేరుగల ఉదయనుడుపరిపాలించిన రాజ్యములో ౧౬జనపదములు (పరగణాలు) ఉండినట్లుగా బౌద్ధవాఙ్మయమునందు చెప్పబడియున్నది. ఆనాటి ౧౬జనపదములలో కౌశాంబీజనపదము మూడవదిగా యున్నది. వత్సరాజు మొట్టమొదట బౌద్ధమతమును నిర్మూలించుటకై యత్నించెను. కానిమొట్టమొదటి అతడే బౌద్ధమతమును స్వీకరించెను. బుద్ధుడు తనమతప్రచారమును చేసినకాలములో మొట్టమొదటి ఆరవసంవత్సరములోను తొమ్మిదవసంవత్సరములోను ఈ కౌశాంబీనగరమునకువచ్చి తనమతోపన్యాసములను కావించెనని వాఙ్మయమందు చెప్పబడియున్నది. బుద్ధుడీనగరమునకువచ్చినప్పుడు „గోశితారామము" నందు ధర్మప్రసంగములను గావించుచుండెను. ఈ గోశితారామము కౌశాంబీనగరములో నిధనాఢ్యుడగు „గోశితా" అను వర్తకునిచే నిర్మింపబడెను. ఇప్పుడున్నదిన శిథిలనగరభాగములలో ఈ గోశితారామ మెక్కడనున్నదో తెలియరాదు. బహుశః యమునానదీతీరమునందేయుండవచ్చును. క్రీస్తుపూర్వము ౭వ శతాబ్దమునందును ౪వ శతాబ్దమునందును ఫాహియాన్, హుయనత్సాంగులను చైనాదేశయాత్రికులు భారతదేశమునకువచ్చి కౌశాంబీనగరమునుచూచి యందలివిశేషములనువర్ణించిరి. వారువర్ణించియుండినవగరప్రాంతము లిప్పుడెక్కడనున్నదో గుర్తించుటమాత్రసాధ్యముకాదు. బుద్ధుడు తనమహానిర్యాణము గాంచినతర్వాత, పాళీభాషలోను సంస్కృతములోను, చైనాభాషలోను, టిబెటుభాషలోను వ్రాయబడిన గ్రంథములయందు కౌశాంబీనగరమునుగూర్చి కొన్నివిషయములు లభ్యించుచున్నవి. అలహాబాదునగరమందున్నించిన ఒకస్తంభముపై గల శిలాశాసనమునందు కౌశాంబీనగరవిశేషములు కొన్ని వ్రాయబడియున్నవి.

„వద్దేకు" పురద్వారమందుకూడా మరికొన్ని విషయము వ్రాయబడియున్నవి. ఈనగరమునుగూర్చిన విశేషములు „కౌశా" లో శిలాశాసనములందును „ఋషి" లో దొరకిన శిలాశాసనములందునుగన్పించుచున్నవి. క్రీస్తుపూర్వము ౧౧౧ శతాబ్దమువరకును కౌశాంబీనగరచరిత్ర శాసనములవల్ల తెలియుచున్నది. ౧౧౧ శతాబ్దములలో మహమ్మదీయులీనగరముపైదండెత్తిరి. అప్పటి కౌశాంబి నగరమునకుగల రాజకీయప్రాముఖ్యము క్షీణించి కొరానగరము ప్రాముఖ్యములోనికివచ్చెను. ఈనగరశిథిలభాగములందు మాకు సందేహింపగా మొకటి అఖండమైన బుద్ధవిగ్రహమును సంప్రదాయానుసారమైన పద్ధతులలోను [illegible] [illegible]

[illegible]

జిల్లాల వార్తలు

ధాన్యపు గరిసెలో ఐదుకోతుల మరణము

అలంపూరువార్తలు

(స్వవి)

ఈతాలూకాలో కర్నూలు సరిహద్దులో తుంగభద్రా తీరమున రెండుగ్రామములు ౧ మైలుదూరము లోనున్నవి. ఒకటి పుల్లూరు, రెండవది కలుగోట్ల. ఈరెండుగ్రామములలోని పటేండ్లు ఇద్దరన్నదమ్ములు గిద్దారెడ్డిగారు, తిమ్మారెడ్డిగారు అనువారు వీరిరువురు అతిశ్రీమంతులు. అందు పెదవారగు గిద్దారెడ్డిగారు చాలధనికులు ౫౦గ్రామములలో గొప్పవ్యాప్తి. కర్నూలుజిల్లాలో దుకాణము ఫ్యాక్టరీలు కలవారు.

అన్నదమ్ముల తగాదా

ఈఅన్నదమ్ములలో వ్యాజ్యముల జరుగుచున్నవని. ఇటీవలనే తమ్మునిపైన్నను ౧౫౦౦౦ రూపాయిల డిక్రీ దొరికినదని వినుచున్నాను.

ఐదుకోతుల మరణము

కలుగోట్ల తిమ్మారెడ్డిగారి తమ్ముని ధాన్యపుగరిసె తెల్లవుడు విందుగానుండును. వారొకగరిసెను తెరచి ధాన్యము తను వాడుకొనుచుండ ఐదుకోతులు తమ అలవాటుచొప్పున ఎప్పటిలో అగరిసెలో దూరినవి. ఇంతలో గరిసెకొట్టెడి మూతవేసినారు. కోతులు బయటికిరాగ ద్వారములడ్డపడిచచ్చినవి. ౪-౫ దినములతర్వాత భరింపరాని దుర్గంధము వ్యాపింపగా ఇదేమని వాసనజాడనట్టి తలుపుతెరచిచూడగా వాటి కళేబరములు కనబడినవి.

మాల్గుజారిమాఫి

స. మ. హైదరాబాదు జాగీరుదారుగారు తమజాగీరు గ్రామమగు తాడిచర్లలోని రైతులకు రూపాయి ఒకటికి ౧౦ చొప్పున బాకీకిస్తులో మాఫీయిచ్చియుండిరికదా, ఇప్పుడు బాకీకిస్తులోగూడా ఆదేవిధముగ మాఫీయిచ్చినారు.

బాల్యవివాహాల బాధ

[స్వ. వి.]

ఖమ్మం

చాలామంది శారదాచట్టపు వ్యతిరేకముగా వివాహము చేయువలయునని నైజాంరాజ్యమునకు వచ్చుచున్న సంగతి అందరికి తెలిసినదే. ఇదే ఆచారముతో బెజవాడనివాసులైన వైశ్యసోదరులు ఖమ్మం మెట్టుకుటుంబముతో వివాహము చేసుకొనుట కువచ్చిరి. ఆవేవచ్చి అగడా యని పోలీసు జమాదారుసా॥గారు వెంటనేవెళ్ళి ఏమిసంగతని యడుగగా ఏమైనా .... యుమ మందలించిరట .... రట................ జమాదారుగారికి కోపమువచ్చింది కాబోలు .... వెళ్ళి అమీనుసాహెబుగారితో చెప్పారట. పాపము జనాబు అమీనుసాహెబుగారు పిలిపించి చాలతంగా మందలించి పేరూరు తెలిసికొని పంపినారట. సుస్వభావులగు అమీనుగారు అద్భుతగుణసంపన్నులు. వేరు ఎవరైన డిఅర్యోడా యని యనుకుంటున్నారు. పోలీసు బందోబస్తు ఇంకా కరోడీగిరయ్యున్నది. రైలువారుయున్నారు బాపురున్నారు. అందర్లున్నారు. నీతిమాలినవారలొచ్చాయి మేకమకుంటూ ఎట్లాగో జయప్రదంగానే పెండ్లిచేసుకొ. న్నారు.

ములందుననో యీనగరము కూడ యందుకటి పురాతనమయియున్నదనితోచుచున్నది. ఆర్యులీదేశమునకు రాకపూర్వమే యీ దేశమునందెట్టియుత్కృష్టనాగరికత నెలకొనియుండెనో యీనగరనిర్మాణమువలన తెలియుచున్నది. „కనిష్కుడు" రాజ్యమునకువచ్చిన రెండవసంవత్సరము నాటి బుద్ధవిగ్రహమొకటి ఇచట గానుపించుచున్నది. కనిష్కుడు రాజ్యమునకువచ్చిన ౨వ సంవత్సరములో అతిదీనవదనముగ జయించెననితోచుచున్నది. యీనగరమునుజయించినతర్వాత కొత్తనగరమును జయించెనని నాయభిప్రాయము. ఇచట యున్నోకటి నిర్మాణమొకటి కన్పించుచున్నది. ఇచ్చటనీనిమీదశాసనముకొనము లిఖింపబడినేదు.

అగ్నిప్రమాదములు

మహాదేవపురంలో ఈ౩౧ తేదీ రోజున ఒక యిల్లుకాలి భస్మమయినది ప్రాణనష్టము ఏమియు లేదు.

నారారంలో ఈ౩౧ తేదీ రోజున నాలుగుయిండ్లుకాలి భస్మమయినవి. సుమారు ౪౦౦ అందాజ నష్టముయైనది ప్రాణనష్టము ఏమియులేదు యిండ్లు యిరుకుగా కాలు చున్నవి దీనజనులకష్టములను చెప్పుట యలవికాదు.

గ్రామ పునర్నిర్మాణ కేరగతి

ప్రొద్దుటూరు పాఠశాలల ఉపాధ్యాయ తరగతి యొకటి ౧౫ వతేదీనుండి ౧౨ వతేదీవరకు పటనచాపులో జరుగుచున్నది. యీ సహకారసంఘము వారు ఏర్పాటుచేసి గ్రామపునర్నిర్మాణ విషయములు బోధింతురట.

[illegible]

స్థానిక వార్తలు

[illegible]

నిజాం రాష్ట్రపు క్వెట్టా భూకంపబాధితులకు రక్షణ నిధి

మ. ఘ. వ. గారి రూ ౧౦,౦౦౦ ల విరాళము

క్వెట్టాలో భూకంపబాధితులకు సహాయము చేయుటకై హైదరాబాదులో స్థాపించిన నిధికి మ. ఘ. వ. ప్రభువుగారు రూ. ౧౦,౦౦౦ లను ఇచ్చినారు. [illegible] ప్రభుత్వమువారును [illegible]

హైదరాబాదుకు క్వెట్టాభూకంపనిధి

క్వెట్టాభూకంపబాధితుల [illegible] హైదరాబాదు నగరమునందొక సంఘము స్థాపింపబడినది. దీని అధ్యక్షులు శ్రీయుత [illegible] రాజాబహద్దరు వెంకటరామారెడ్డి [illegible] శ్రీయుత [illegible] రు. ౧౦ [illegible] తెలియుచున్నది.

రాజాబహాదరు కృష్ణమాచార్యులుగారు

[illegible] తెలియుచున్నది.

శ్రీయుత పిళ్లెగారు

[illegible] సోమవారమునాడు [illegible]

కరాచి మద్రాసు విమాన టపా

కరాచినుండి మద్రాసునకు హైదరాబాదు మీదుగా [illegible] విమానటపా [illegible] సింహళద్వీపము [illegible] తెలియుచున్నది. [illegible] విమానముమీద [illegible]

సుల్తానుల్ ముల్క్ పెహాదరు

[illegible]

సిటీకాలేజిలో ప్రవేశము

[illegible] ప్రవేశకాలము [illegible]

ప్రభువుగారిఅనుగ్రహము

నవాబు వలియుద్దౌలాగారి బేగముగారు తీర్థయాత్రకు [illegible] ప్రభువుగారికి విజ్ఞప్తి పంపుకొనగా శ్రీవారు [illegible] వలియుద్దౌలా బహదరుగారి [illegible] మంజూరు [illegible] చేసిరి.

[illegible] ప్రభువుగారు అంగీకరించిరి.

హిందీ ప్రచారక సభ

హైదరాబాదులోని ఈ సభవారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:-

[illegible] హిందీ పాఠశాల [illegible] హిందీపరీక్ష [illegible] తెలిసికొనవచ్చును.

[illegible] కృతజ్ఞతను తెలుపుచున్నారు.

అవురంగాబాదుకాలేజి

ఇచ్చట కాలేజి [illegible] విద్యార్థుల [illegible]

ఈస్టరన్ ఫెడరలు యూనియను కంపెనీ

మోటారుబండ్లను భీమా చేయుటకై [illegible] కంపెనీ [illegible]

హైదరాబాదు రెడ్డిభూమి నవయువక మండలి

కాగజ్‌పురము రెడ్డిభూమి నవయువక మండలి ప్రసిడెంటుగారగు శ్రీయుత బాలలింగారెడ్డిగారు హైదరాబాదు రెడ్డిభూమి నవయువక మండలి సభాసదులను దర్శించి, కొన్ని ముఖ్యమైన సాంఘిక విషయము లాలోచించుటకు రానున్నారని తెలియుచున్నది

బాలికల ఉన్నతపాఠశాల

ఈ నెల ౫ గురువారమునాడు వడ్డేపల్లి గ్రామమునందు కొండివేటి లలితాకుమారిగారి (పితృసోదరియగు శ్రీమతి అమృతకుమారిగారిని శ్రీయుత జి రాజన్న వకీలుగారి కుమారుడగు శ్రీయుత ... బహద్దరు గారికిచ్చి వడ్డేపల్లి గ్రామమునందు వధూపుత్రుల ఇంట వివాహము జరిగిన సందర్భమునను నయాబజారులోని బాలికల ఉన్నతపాఠశాలకు విరాళములు వసూలు చేయబడినవి. ఆమొత్తమురూ ౩౧-౧౨-౦లు పాఠశాలకు పంపబడినవి

క్రొత్త హైకోర్టుజడ్జి

హైకోర్టులో పనిభారము మిగిలియున్న పనికొరకు ఒక క్రొత్తజడ్జిని ప్రత్యేకముగా ఏర్పరచుటకు ప్రభుత్వమువారంగీకరించిరనియు, అస్లము నవాబు గాజియుద్దీనుసా॥ (వరంగలు సెషన్సుజడ్జి) నియోగింపబడినారనియు తెలియుచున్నది

సర్వేఖాసు సదరుల్ మొహాము

ఈపదవియందున్న నవాబు సాదతుజంగు బహదరు గారు ఖిల్వా తాలూకాపైన ఇటీవల వెళ్ళిరి. (౧౯౩౬-౩౭,) గొప్ప ఉద్యోగస్థులును ప్రజలును వారికి స్వాగత మొసగిరి వారికి ప్రజలపక్షమున సన్మానపత్ర మొసగబడినది. దానికి తగినవిధమున ప్రత్యుత్తర మొసగిరి

పురపాలక సంఘసభ

౩౦ తేదివాడు సమావేశము నవాబు బహదరుయారజంగు బహాదరుగారి అధ్యక్షతతో సమావేశమైనది. సాధారణ కార్యములు నిర్వహింపబడినవి.

సంతోష ప్రకటనము

నిజాము రాష్ట్రీయ సేవల ప్రధానాధిపతిగారు, తమ క్రిందివారు చక్రవర్తిగారి రజతోత్సవ సందర్భమునను, జన్మోత్సవ సందర్భమునను చేసిన సేవలనుగురించి తమ ప్రశంసను తెలిపిరి

ప్రభుత్వ కార్యాలయము

౧ అమర్దాదనుండి ప్రభుత్వ కార్యాలయములన్నియు పగలు ౧౦గంటలనుండి ౪గంటలవరకు పనిచేయును

నిందితుడు పరారగుట

ఆరేళ్ళ దొంగతనము చేసినవాడని పట్టుకొనబడిన పంగండింగు అను నిందితుడు పోలీసుజవాను వెంటపోవుచు మధ్యన లఘుశంకకు పోవుచుండు నెపమున జవానుకంటిలో దుమ్ముగొట్టి పారిపోయెను

సర్వేఖాసు సదరుల్ మొహాము దౌరా

వీరు దౌరాచేయుచున్నారు ఖిల్వా తాలూకాలోని ...గ్రామములు, పాలిమతానా, తాలూకాదప్తరము పరిశీలించి దరఖాస్తులనంగీకరించిరి తహశ్శీలుదారు అదుటకై కట్టింపబడుచున్న యింటికి శంకుస్థాపన చేసిరి. ఖిల్వా పాఠశాల బాలురు పాటలు పాడిరి మీరాయి దొరకినది అక్కడినుండి బయలుదేరి మేడిపల్లమునకు వచ్చిరి. జనులు స్వాగత మొసగిరి తరువాత ౨-౨ తేదీనాడు ఖజానాను, తహశ్శీలు కచేరిని తనిఖీ చేసిరి తహశ్శీలుదారును ఆకోయ విషయాలు చేయుచునని మెచ్చుకొనిరి

హై. సివిలుసర్వీసు స్మారకదినము

౧౨ జూను సాయంత్రము ౫॥ గంటలకు సోమాజిగూడెములోని సివిలుసర్వీసుమందిరమున హైదరాబాదు సివిలుసర్వీసుసంఘము పక్షమున నిర్ణయించబడినట్లు ఈసందర్భమున సర్ [illegible]

రాజకుమారుల వివాహ మందిరములు

కొంతకాలము క్రిందట యువరాజకుమారుల వివాహములయి నగరప్రవేశము చేయు సందర్భమున నగరవాసులు చందాలుచేసి ద్రవ్యము పోగుచేసియుండిరి దానితో రెండు వివాహమందిరములు నిర్మింపబడునని ... తెలుపబడినది ఆమందిరములలో ఒకటి ఇక్కడ పురానాపూలునందు, ఒకటి హుసేనిఆలమునందు, ఒకటి విద్యార్థులకొరకు నిర్మింపబడును. దీనికొరకు కాచిగూడెము వద్ద స్థలము ఏర్పాటుచేయబడినదని తెలిసినది. సాహుకారులు కూడ ... ద్రవ్యముతో బాలికాపాఠశాలకొరకు గృహము నిర్మింపబడును. ... ఈ కార్యముకొరకే ధనము పంగియుండెను జాగీరుదారులు జమీందారులు తమరిచ్చిన చందాలతో ప్రత్యేకముగ స్మారకచిహ్నముల నిర్మింతురట

డాక్టరు అమీనాపాషాగారికి క్రొత్త గౌరవము

నాంపల్లిస్త్రీల (ఉస్మానియా) కాలేజికి ప్రిన్సిపాలుగనున్న ... గారిని రాయలుసొసైటీ ఆఫ్ ఆర్ట్సువారు తమ సంఘమునకు „ఫెల్లో"గా ఎన్నుకొనిరి

బాలికల సంస్థలు

బాలికల ఉన్నతపాఠశాల ఎండకాలపు సెలవులకొరకు ... తెరువబడెను కాని ఎండవేడిమి హెచ్చుగానున్నందున ఇప్పటివరకు ఉదయము వేళ పాఠశాల జరుపబడుచుండెను సోమవారము (౧౦జూను)నుండి పాఠశాలలెప్పటివలె పగలు ౧౧గం,నుండి ౪గంటలవరకు పనిచేయుగలవు

రెడ్డిబాలికలవసతిగృహము ఎండకాలపు సెలవులలో మూసియుండెను ౧౦జూను సోమవారమునుండి మరల తెరచుచున్నారు.

బలాత్కార సంభోగనేరము

మరల పేషీ తేది

మహబూబ్‌నగరు జిల్లానుండి ... అభియోగము హైకోర్టుకు పంపబడియుండెనుకదా ఆదిర ... హైకోర్టులో విచారింపబడును

ఫిర్యాదుచేయుటకు సెలవు

హైకోర్టు శాసనమునకు విరుద్ధముగా జరిగిన నేరములలో ఆ ... బల్దియా కార్యాలయమునుండి సెలవుపొందవలయునను నియమముండెనుకదా ఇప్పుడు అప్రకారమే ఫిర్యాదుచేయుట (ఇస్తిగాసా)కు కూడా సెలవు పొందుట అవసరమని బల్దియా ... ఆజ్ఞయిచ్చినారు.

బేగంబజారు టప్పాఖానా మార్పు

బేగంబజారు టప్పాఖానా చౌరాహానుండి మార్చి ... దేవిడి వెనుకవైపున పెట్టబడినది

మాల్గుజారిసవరణ ఖానూను అమలుకువచ్చుట

మాల్గుజారిఖానూనులోని ౩౫వ దఫాలో కొన్నిమార్పులు చేసి క్రొత్తదఫా యేర్పరచబడినది ఈసవరణఖానూనును శాసననిర్మాణసభవారు అంగీకరించినమీదట ప్రభువుగారి అంగీకారమును ... పొందినది అమలులోనికి వచ్చినది.

సర్ అక్బర్ హైదరీగారి రాక

బొంబాయికి వెళ్ళియుండి ... తిరిగి నగరమునకు వచ్చిరి

ప్రధాన న్యాయాధిపతి రాక

ఎండకాలపుసెలవులలో బయటవెళ్ళియుండినవారు తిరిగి వచ్చిరి

పత్తరుగట్టి టప్పాఖానా

దీని స్వంతమందిరము సిద్ధము కావచ్చినది. ప్రారంభోత్సవము ... నవాబు ... బహద్దరుగారిచే జరుగును. [illegible]

నిజాంప్రభువుగారి రజతోత్సవము

లండను విమాననిపుణులకు ప్రదర్శనయేర్పాటు

ఈ ఉత్సవసందర్భమున ౬ కొత్త విమానముల ప్రదర్శనము చేయించుటకై లండనునుండి నిపుణులను పిలిపించెదరట మూడు నాలుగు దినములకొరకు మాత్రము వీరిని పిలిపింతురట! ఈ ఘనకార్యమునకై ఎంత ద్రవ్యము వ్యయము చేయనున్నారో ముందు తెలియగలదు

ప్లేగు ఉపన్యాసములు

ప్లేగు నివారణమునుగూర్చిన ఉపన్యాసములు ఈ క్రిందిస్థలములలో మాజికులాంతరు ద్వారా ఏర్పాటుచేయబడినవి.

జమాలుబండ	౯	అమర్దాద
లింగంపల్లి	౮	,,
సీతారాంపేట	౧౧	
మంగలహాట్	౧౫	
[illegible]	౧౯	

వివాహములు

ప్రధానమంత్రి మహారాజా బహద్దరుగారి మనుమరాండ్ర వివాహములు నవాబ్ నసురుల్లాఖాన్ ... నవాబు మొహమ్మదు ... బహద్దరుగారి కుమారులతోను, ... నవాబు అసదుల్లాఖాన్ బహాదరు ... గారి వివాహము ... కుమార్తెతోను జరుగగలదు.

హ్యూగాఫ్‌గారి అస్వస్థత

ఊటకమండలమునకు వెళ్లిన మన రాజకుమారులగు నవాబు అజంజాహాగారి కంట్రోలరగు హ్యూగాఫ్‌గారు ... వైద్యాలయములో చికిత్సపొందుచున్నారు

నిజామియా నక్షత్రశాల

నగరమునకు ౧౫౦౦. నుండి ౧౮౦౦ మైళ్ళదూరమున గల కొన్ని ప్రదేశములలో భూకంపసూచకయంత్రములో భూమి కొంచెము కదిలినట్లు సూచించినదని మన ప్రచురణశాఖాధికారులు ప్రకటించుచున్నారు

పాస్పోర్టులపైన ఛాయాపటములు

పాస్పోర్టులతో కూర్చుటకుగాను పలుచని కాగితముపైన తీసికొనబడిన ఛాయాచిత్రములను దాఖలు చేయవలయునని ప్రభుత్వప్రచురణశాఖాధికారులు ప్రకటించిరి.

ఉస్మానియా విద్యార్థులు

వీరు పర్యటనము ఔరంగాబాదు దౌలతాబాదు, అజంటా, బీజాపురము, పట్టడకల్లు, బాదామి, ... మొదలగు ప్రదేశములలో ప్రభుత్వాధికారుల సన్మానము పొందిరి.

జిల్లాలలోని స్తంత్రి (రేడియో) యేర్పాటు

ఈశాఖకు చెందిన ... మహిబూబలిసా॥ కర్నలు హార్డింగు (రేడియో నిపుణుడు) గారితో ఆలోచించి ప్రభుత్వమువారికి పంపిన స్కీమును ప్రభువుగా రంగీకరించిరని తెలియుచున్నది.

యీ స్కీము ప్రకారము, నగరములో వలె ప్రబలమగు రేడియో యంత్రములు, ఔరంగాబాదు, గుల్బర్గా, వరంగల్లులలో దానిశాఖలు ఏర్పరుపబడును యీసంవత్సరాంతమువరకు యీయేర్పాటులన్నియు పూర్తికాగలవు

అముద్రిత గ్రంథ స్వీకారము

శ్రీయుత కొండపల్లి గోపాలరావు దేశముఖు దేశపాండ్యాగారు (ఆనిపెట్టిపల్లి భద్రాచలం) మా కార్యాలయమునకు సాముద్రిక శాస్త్రము పద్యకావ్యమును పంపియున్నారు. అది అముద్రితముగను, అసంపూర్ణముగనున్నది. వారి అభిమానమునకు కృతజ్ఞులము.

[గో. సం.]

కాలమాన నివేదికలు

౧

౧౭ తీరు ౧౩౪౮తో ఆఖరువారమునకు

శీతోష్ణములు

ఈవారమంతయు చెప్పుకోతగిన చాల వేడిగాడ్పులుండెను. ఉక్కగానుండెను. ఆకాశము నిర్మలముగానుండెను.

పైరు

తాబీకోతలు ముగియుచున్నవి. ఖరీఫుభూములు సిద్ధపడుచున్నవి.

పశు, మేత

పశువులమేత గుల్బర్గా రాయచూరుజిల్లాలలో కొద్ది భాగములోను, ఔరంగాబాదు, రాయచూరు జిల్లాలలో కొన్నిభాగములలోను తక్కువగానున్నది. వరంగల్లు, నిజామాబాదు, మహబూబునగరు, గుల్బర్గా, ఉస్మానాబాదు, బీదరుజిల్లాలలో పశువ్యాధి చాల ప్రబలియున్నది.

ధాన్యముల ధరలు

గోధుమలు	హాలీసిక్కా ౧కి	౯౧౦	సేర్లు
బియ్యము	,,	౭౧౦	,,
జొన్నలు	,,	౧౪	,,

* * * *

౨

శీతోష్ణములు

గుల్బర్గాజిల్లాలో కొన్నిభాగములలోను, రాయచూరు జిల్లాలో కొన్నిభాగములలోను కొద్దిగా చినుకులు పడెను. ఎండలు మాత్రము యెక్కువగా కాయును. అప్పుడప్పుడు ఆకాశమునందు మబ్బులు కనబడుచు చాలవుక్కగానుండెను.

పైరు

తాబీకోతలు ముగిసినట్లే ఖరీఫుభూములు సిద్ధము చేయబడుచున్నవి.

పశు, మేత

గుల్బర్గాలో, రాయచూరు జిల్లాలలో కొన్నిభాగములలో పశువుల మేతయు, ఔరంగాబాదు, రాయచూరు జిల్లాలలో కొన్నిభాగములలో త్రాగుటకునీరు చాలతక్కువగానున్నది. వరంగల్లు, కరీంనగరు, నిజామాబాదు, మహబూబునగరు, గుల్బర్గా, ఉస్మానాబాదు, రాయచూరు జిల్లాలలో పశువ్యాధి చాల అధికముగానున్నది.

ధాన్యముల చిల్లరధరలు

గోధుమలు	హాలీసిక్కా ౧కి	౯౧౦	సేర్లు
బియ్యము	,,	౭౧౦	,,
జొన్నలు	,,	౧౪	,,

విరాళము

రాజాబీర్ బాలాజీ గోస్వామిగారు తమవేలా కీ. శే. మకుందగిరిగారి జ్ఞాపకార్థము బాలికల ఉన్నతపాఠశాల (సుల్తానుబజారు) సహాయార్థము రు ౫౦౦ల విరాళమును [illegible] పంపిరి.

ప్రమాణముపైన సాక్ష్యము

ఏమే అభియోగములలో బాలురుగాని బాలికగాని సాక్ష్యము జవాబు తెలిసికొను శక్తిలేక యుండరో అట్టివారు సాక్షులుగా వచ్చిన స్థితులలో వారు ప్రమాణముయొక్క ప్రాముఖ్యమును తెలిసికొనగలవారైనపుడే [illegible] వారికి ప్రమాణము ఇచ్చుట విధాయకమని హైకోర్టు క్రింది న్యాయస్థానముల న్యాయాధిపతులకు ఆజ్ఞలను ఇచ్చియున్నారు.

సోషలిస్టులు కాంగ్రెసులో చేరవలదట

బొంబాయి: జూన్ ౪

మూడవ అఖిలభారతీయసంఘమువారు హెచ్చరికచేయుచు సామ్యవాదులు కాంగ్రెసుసభ్యులుగా చేరవలెనని [illegible] యనుమతి కోరకపోతే బొంబాయి సెంట్రల్ కమిటీ [illegible] చేయుచున్నది. కాంగ్రెసులో తమబలమును ఎక్కువచేసికొనుటే వీరి ఉద్దేశము.

సంస్థాన వార్తలు

పత్రికాశాసనములో మార్పు

తిరువాన్కూరుసంస్థానములో యిదివరకు యేదైనపత్రికను నడుపుటకు ప్రభుత్వమువారు అనుమతి నిచ్చినచో అనుమతిని మరియొకని పేర మార్చుటకు అధికారముకూడ యివ్వబడుచుండెను. దీనివలన బాధ్యతలేనివారు పలువురు యిష్టము వచ్చినతీరున వ్రాతలు వ్రాయబడసాగెను. అందుచే యిప్పుడుసంస్థానమువారు పత్రికాశాసనములో మార్పుచేసి యేపత్రికకుగాని ప్రభుత్వమువారిచ్చిన అనుమతిని మరియొకరికి మార్చవీలులేదని శాసించినారు.

సంగ్లీసంస్థానము ఖాళీయగుట

ఈసంస్థానముయొక్క శాసనసభవారు సంస్థానములోనికి యితరరాష్ట్రములనుండి వచ్చుసరకులపై అనేకవిధముల సుంకములనువిధించుచు మార్కెట్లశాసనమునుచేయుటచే ఆసంస్థానమందలివర్తకులు అందరును సంస్థానమువదలి దాని వెలుపల బుధగాం అనుచోటికి పోయినారు.

హిందూ ముసల్మానులకు కఠిన ఆజ్ఞ

భావల్పూరుసంస్థానములో హిందూముసల్మానులు ఒకరిపైనొకరు మహారాజాగారికి ఫిర్యాదులను గావించినారు. రెండుమతములవారి నాయకులును వారిలోవారు యేదోయొక ఉభయసమ్మతమగు ఒడంబడికకువచ్చుకొనలేకున్నచో సంస్థానప్రభుత్వమువారే మధ్యవర్తులై పరిష్కారము చేసెదరనియు అపరిష్కారము చేయబడిన తర్వాతవచ్చినయేమి కాయతులుగాని మరలవిచారింపబడజాలవు అని మహారాజాగారు ఫర్మానుజారీచేసినారు.

ఆకాశమున కాంతిగోళము

అది తోకచుక్కా?

సెంట్రలు తిరువాన్కూరిలోనుండుపట్టణం తిట్టయను గ్రామములోనివారు గడచిన శుక్రవారమునాటిరాత్రి ఒక అద్భుత దృశ్యమును జూచిరి.

కాలితో ఆడుకొనుట కుపయోగింపబడు పెద్దచెండు పరిమాణమునుగలిగి కాంతులనీనుచుండిన నక్షత్రమొకటి తెల్లవారుజామున రెండుగంటలకు కనబడెను. పడమటిదిక్కునుండితూర్పునకు ఆకాశమునమెల్లగపోవుచుండెను. దాని వెనుక ఒకఫర్లాంగుదూరమువరకు కన్నులకు మిరుమిట్లుగొలుపు మార్గము ప్రతిబింబించుచుండెను. కొన్ని నిముషములకాలము యీవిధముగకనబడి అదృశ్యమయ్యెను. అసాధారణ దృశ్యమునుజూచి జనులెల్లరును ఆందోళపడసాగిరి.

(ఈసందర్భమున క్వెట్టా భూకంపము స్మరణకు వచ్చుచున్నది. ఆదుర్ఘటన [illegible] వజామున ౩గంటలప్పుడే భూకంపము సంభవించియుండెను.) (మద్రాసు మెయిలు)

బొబ్బిలిరైతుల ఘోష

ఆచార్య రంగాగారి ప్రకటన

ఇప్పుడుమదరాసురాష్ట్ర ప్రధానమంత్రియగు బొబ్బిలి రాజాగారియస్టేటులోని రైతులపరిస్థితులనుగూర్చి ప్రొఫెసరు రంగాగారు ఆంధ్రపత్రికలో యీక్రింది ప్రకటన గావించిరి:—

బొబ్బిలిరాజాగారిసంస్థానంలో, [illegible] గ్రామాలుకలవు. నాగావళినదీప్రవాహముక్రింద ౧౦వేలయకరాల మాగాణికలదు. దానిపై సంవత్సరానికి పదిశేర్లైన ధాన్యం పెట్టకుండా, రాజాగారు రు ౩,౫౦,౦౦౦కిస్తు వసూలుచేసుకుంటున్నారు. [illegible] రైతులు [illegible] పెటిషన్ పెట్టుకొన్నారు. [illegible] సర్వే, సెటిల్మెంటు కావలెనన్నారు. [illegible] సర్వేజరిగింది. [illegible] రైతుల వద్దనుండి వసూలుచేశారు. యీఅన్యాయానికి అంతులేదన్నారు రైతులు. సెటిల్మెంటు కోరారు.

సెటిల్మెంటు జరిగింది

[illegible] సంవత్సరాలపర్యంతం [illegible] రైతులఘోష విన్నాడు. [illegible] ఎస్టేటువారి సాక్ష్యాలు పూర్తిగా విన్నాడు. [illegible] సెటిల్ చేశాడు. [illegible] రైతులకు [illegible] సెటిల్మెంటు [illegible] రైతుల మొరవిని [illegible] ఇప్పుడున్న [illegible] భూములింకా [illegible] సాగుచేయబడుతున్నాయట. [illegible] కొల్వాలు ప్రవహిస్తున్నాయట. భూములువిస్తారంగా [illegible] ధరలుతగ్గినప్పుడు [illegible] తగ్గింపరాదంట. [illegible] తెలియజేశారు.

ప్రజాశక్తి యే ముక్తి కల్పించును

[illegible] రైతులను [illegible] బొబ్బిలిరాజాగారు [illegible] రైతులమొర [illegible] బొబ్బిలినీకోసం [illegible] సెటిల్మెంటు [illegible] కాంగ్రెసువారు [illegible] రైతుసంఘాలు [illegible] ప్రజానాయకులు, స్త్రీలు రైతులకుసహాయం చేయాలి. ఇప్పుడు [illegible] ఆత్మశక్తిని ప్రకటించడమే శరణ్యం.

అగ్ని ప్రమాదము

జూను ౧ తేదిని అగ్ని ప్రమాదమువలన [illegible] కొట్టములు కాలిపోయెను.

నైజాంనుండి వెడలగొట్టబడ్డ మౌల్వీసాహెబు

బ్రిటిషిండియాలో అరెస్టు

తెనాలి, జూను [illegible]

ఒకమౌల్వీసాహెబుగారు ఏకారణంచేతనో స్వస్థానమగు నైజాందేశమునుండి వెడలగొట్టబడి కొంతకాలము బ్రిటిషిండియాలో సంచారంచేస్తూ, కొంతకాలము [illegible] గుంటూరునుండి [illegible] బండిలో తెనాలికి [illegible] [illegible]

హైదరాబాదు బ్రాహ్మసమాజోపాసక సంఘ వార్షికోత్సవము

స్థానంవారి ఉపన్యాసములు

హైదరాబాదు బ్రాహ్మసమాజోపాసక సంఘముయొక్క వార్షికోత్సవం గురు, శుక్ర, శనివారములలో (౧౩,౧౪,౧౫ తేదీలలో ౧౯౩౫) రెడ్డి హాస్టలు హాలులో జరుగుచుండె సుప్రసిద్ధవక్తలగు శ్రీస్థానం నరసింహారావుగారు యధ్యక్షతవహించుచు, గురువారం సాయంత్రం అయిదున్నర గంటలకు కార్యక్రమము ప్రారంభమగును. శ్రీస్థానంవారు „అభినయం”, సంగీతం” అను విషయాన్నిగురించి మాట్లాడెదరు. ఉపన్యాసానంతరం ప్రహసనాలు, వివిధనాటకాలలోంచి రంగాలు ప్రదర్శింపబడుతాయి. శుక్రవారం సాయంత్రం తొమ్మిదిన్నరగంటలకు డాక్టరు టి. డి రావుగారితోటలో „రంగప్రదర్శనాలపోటీ” జరుగుతుంది. శనివారం సాయంత్రం వివేకవర్ధనిహాలులో తొమ్మిదిన్నరగంటలకు సుల్తానుబజారులోని బాలికలహిందూ హైస్కూలుకొరకు సహాయార్థము „శ్రీకృష్ణతులాభారము” అను నాటకము ప్రదర్శింపబడును. స్థానంవారు సత్యభామ పాత్రమధరింతురు.

కార్ఖానాలలో వితకబడినప్రత్తి బేళ్లు

౨౪ మే ౧౯౩౫ తో ముగియువారములో నిజాంరాష్ట్రములోని ప్రత్తిచర్ఖాలు నడుకు కార్ఖానాలలో ౭౯౮౨ బేళ్లు వితకబడినవని ప్రభుత్వప్రకటనశాఖనుండి వచ్చినయొక ప్రెస్‌నోటువల్ల తెలియుచున్నది గతసంవత్సరము యిదేవారములో ౨౨౧౩ బేళ్లప్రత్తి వత్తబడియుండెను. ఈఋతువులో యీవాటివరకు ౨౨౨౫౭౫ బేళ్లువత్తబడెను. గతసంవత్సరము యిదేఋతువులో ౨౪౮౩౧౧ బేళ్లువత్తబడెను.

చక్రవర్తి జూబిలీనిధికి విరాళములు

ప్రభుత్వప్రకటన శాఖవారుపంపిన ౨౫ మే ౧౯౩౫ వ తేదీ గలనెం ౯౩౦౯కు ప్రెస్‌నోటులో మున్సిపాలిటీలవారు జాగిరుదారులు మొదలగువారు జూబిలీనిధికి రూ — ల వసూలు చేసినట్లు లెక్కచూపబడినది

* * * * *

ప్రభుత్వప్రకటన శాఖవారీక్రింది ప్రెస్‌నోటును పంపినారు.—

« హిజ్‌మెజస్టీగారి రజతోత్సవనిధికి విరాళములు ౧౯౩౫ మే ౩౧ వ తేదీనాడు ముగించబడవలసియున్నను, ఆతేదీతర్వాత పంపబడిన విరాళములుకూడ అంగీకరించబడును »

యయిన ఆకోపలా వానిలోదలిసై వచనుపోయి నూతనంగా కాపురమునకువచ్చిన అమ్మిచేయిచూచి అపిల్లకుభూతబాధయున్నదనియు కొద్దికాలములోనే భర్త వియోగము గలుగునని యు;తానమంత్రశక్తిచేతఅవనులు తప్పించెదననియు అపిల్లఅత్తననమ్మించి ఏకాంతంగానొకగదిలోకి అపిల్లనుతీసికొనిపోయి నాడట. తరువాతకొంతసేపటికి అపిల్లకెవ్వుమని కేకవేయగా అదిగో భూతంవచ్చినంది పట్టుపడ్డా ఎవరూయిందురావద్దని దనుటచే అంతాదూరంగానిల్చొని చూస్తున్నారట, ఎంతసేపటికిపిల్లబయటికిరాకపోవుటచే కొందరు మాల్వీగారినిపిల్చితే మాంత్రికుడుచేసే అపిల్లమానభంగముచేయుటకు వీలులేదనిచెప్పి, తనభార్యనుసమాపములోపలికిపంపి తానువాకిటకావలాయున్నాడట. కొంతసేపునిదానించినపిమ్మట కొందరపేదోయనుమానమునొందుటచే బలవంతంగాలోపలికితోసుకొనిపోయి చూస్తే యింకా బలత్కారం చేస్తున్నాడట. అప్పటికే గుంపుగాచేరిన మనుష్యులు మాల్వీగారినిబంధించి డాక్టరుగోవిందరాజుల వెంకట సుబ్బారావు గారికి అప్పగించగా వారు అప్పిల్ల ప్రాణముపోయి చాలాసేపయిందని చెప్పినారట.

ఇంతలోపోలీసువారొచ్చి సబ్‌జైలులో మాల్వీగారిని వేశారు.

మాల్వీగారి కార్యకలాపములు తోలిపిస్తున్నారి విషయంలో తెలిసినది.

అపిల్లనుళవపరీక్ష చేయించినపిమ్మట బంధువులకు సంస్కారమునకై యిచ్చివేసినారు.

శవపరీక్షలో అనుమానాస్పదములగు దాటిని ప్రశ్నలను రిపోర్టు పంపినారట.

అపిల్లను చంపినది మాల్వీయేనని బోధపడుచున్నది

నైజాంరైల్వే పనివాండ్ర యూనియను

ఆక్షేపణలు, ఖండనలు

నైజాంరైల్వే పనివాండ్ర ప్రతినిధులమని చెప్పుకొనుచుండెడువారిప్పుడు యూనియనుయొక్క కార్యనిర్వాహకులగానుండువారు ఆపదలనుండి తొలగించబడవలసినదని ఆందోళనచేయుచున్నారు. వారుఅందులకు తమకారణములను పూర్తిగా వివరించుచు కొన్ని కరపత్రములను అచ్చొత్తించి ప్రకటించినారు. అందుచూపబడిన కారణములకు జవాబిచ్చుచు యిప్పటి కార్యనిర్వాహకవర్గకార్యదర్శిగారొక ప్రకటన గావించినారు. ఇప్పటికార్యనిర్వాహకవర్గ ప్రతికూలాందోళన వనుర్తించువారు సాక్షులు అబ్దుల్‌హామీదు మెహబూబ్ అలీ మజిద్ అలీ, అబ్దుల్‌మతీను గార్లు

వీరుచేయు ఆక్షేపణలేవి? (౧) ౧౯౩౩ లో నైజాంరైల్వే పనివాండ్రయూనియను సభ్యులసంపూర్ణసభను అపియుంచినారు. నాటినుండి నిజాంప్రభువుగారి జన్మోత్సవములో యూనియను చేరలేదని ఒకటి ... రెండవది. పనివాండ్రస్థితిగతులు చాలకొంచెముగా నున్నవనుచున్నవి. ౩ ఆలోచనలు పైవస్థితిని పోగొట్టుటకు యూనియను వారిబాధ్యతగా ఉపేక్షించుటయు, యూనియనులో చేరియుండువని వాండ్రలో చీలికలేర్పరచుటయు. పనివాండ్రను ఏకముగా జేయుటయు — యీచర్యలచే కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు నిందార్హులు.

ఈ ఆక్షేపణలకు జవాబిచ్చుచు తమ నాయకులకు నైజాంరైల్వేపనివాండ్ర యూనియనుయొక్క అధ్యక్షులగు వి. వి. గిరిగారికి ఒకజాబువ్రాసి జనరల్ బాడీమీటింగు సంపూర్ణసమావేశములో సమర్పించినారట. యూనియను మొదట కొంతకాలము స్థాపించినారిచే యేర్పరచబడినదనియు సమాస్థాపనిచేసినవారలు అంతతర్వాత చేరినవారనియు వారుజాబులో వ్రాసిరి. మాకు కార్యనిర్వాహకులపై విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానమును ప్రతిపాదించుటకు సర్వహక్కులుగలవనియు మీరుచేయు ఆక్షేపణలకు సమాధానమియవలసినదని వారిని సవాలుచేయుచున్నామనియు, ప్రస్తుతకార్యనిర్వాహకవర్గమంతయు పూర్తిగా మారవలెననియు, అంగ్రేజీ హైదరాబాదులో కొనసాగించెదముగాని ఉదేశించదనియు, ప్రేరణ యూనియననామమునకు భంగము కలుగకుండునట్టును. మాకున్న ఆదేశమంతటను జాతిమతభేదములులేని పనివాండ్రలో ఐకమత్యము కలిగించుటకు నిష్పక్షపాతమైన ప్రయత్నముచేయవలసినదనియు తమప్రత్యేకమైన తీర్మానము అవిరచియే రెండుపక్షములను సమ్మతులగు యిరువురు పెద్దమనుష్యులను విచారణచేయుటకై నియోగించెదమనియు నా గిరిగారికిచ్చిన జాబులో వ్రాసినారు.

ఈయంశములకు సమాధానమిచ్చుచు యూనియను కార్యదర్శిగారు యూనియనుజనరల్ బాడీమీటింగులో నిజాంప్రభువుగారి జన్మోత్సవసందర్భమున నాటియందు రైల్వేహాలిడే నివారణ భక్తి విశ్వాసములను ప్రకటించుతీర్మానము చేయబడియుండెననియు, వాగ్నర్ మొదలగువారు ప్రత్యేకముగా యేర్పరచిన ఉత్సవములో పాల్గొనుటయే యూనియనుభక్తి విశ్వాసప్రకటన సంపూర్ణముకాదనియు చెప్పుచున్నారు.

పనివాండ్రక్షేమము విషయమున కార్యనిర్వాహకులు తామొనరించుచుండు ప్రయత్నములను, ఈప్పటి యేజంటుతోను యితరాధికారులతో చర్చించి పెక్కుదినాలపనిసాధించుటకు శక్తివంచన యత్నించిరనియు వ్యాఖ్యానముగా యెక్కువజీతము పనిపరిస్థితులను ప్రతిష్ఠలను పొందకయున్నాము కానీ అట్టి యత్నములకు ఫలితముగా సైన్యాధికారులు యివ్వబడెనని యు సమాధానమీయబడినది.

పనివాండ్రలో చీలికలను కలిగించుటకు యిప్పటి కార్యనిర్వాహకులు యొవరైనాసరే యత్నించి యుండలేదనియు, ఆక్షేపణచేయువారే యట్టిపనులను చేయుచున్నారనియు చెప్పబడినది.

ఇంకను మరికొన్ని యంశములకు జవాబిచ్చి యూనియను కార్యదర్శిగారు ఆక్షేపకులు నూతనముగా సభ్యులుగారనియు, వారు మునుపటి సభ్యులుగా చేరి తర్వాత కార్యనిర్వాహకులపై అవిశ్వాసతీర్మానమును ప్రతిపాదించవచ్చుననియు, అట్లుచేసి యిప్పుడు కార్యనిర్వాహకవర్గమును తొలగించవచ్చుననియు, ఆక్షేపణలుచేయుటకు వారికి యేమాత్రము హక్కులేదనియు ప్రకటించబడినది.

ఇంతేకాక కొందరు పనివాండ్రు సంతకములుచేసి ఈ ఆక్షేపణలవలన తమకు ఎట్టి సంబంధములేదనియు ప్రస్తుత కార్యనిర్వాహకవర్గముపై పనివాండ్రకందరికి విశ్వాసమున్నట్లును అబ్దుల్‌హామీదు మొదలగువారు పనివాండ్ర నిజమైన ప్రతినిధులు కారనియు, అబ్దుల్ హామీదు మహబూబ్ అలీ మున్నగువారు రైల్వే యూనియనుయొక్క జనరల్ బాడీనుండి తొలగింపబడినారనియు యొక ప్రకటనమును వెలువరించినది.

గతసోమవారమునాడు సాయంత్రము రైల్వేయూనియను సభ్యులగు లాలాగూడ ... పనివాండ్రసభ యొకటి జరుగగా యూనియను కార్యాలయములో యిదే విషయమై చర్చించబడెను. కొందరు కార్యనిర్వాహకవర్గములో పనివాండ్రకు సంపూర్ణవిశ్వాసము గలదనియు, అబ్దుల్‌హామీదు మొదలగు కొందరు ... పనివాండ్రప్రతినిధులు కారనియు ... తీర్మానించబడెను. ఈ సమయమున కొందరు పలికి ... చెప్పబడిన ... గిరిగారికి ... అందరు ... పోయిరి.

రెడ్డిబాలికల వసతిగృహము

„సుల్తానుబజారు హైదరాబాదులోనున్న రెడ్డిబాలికల వసతిగృహము వేసవికాలపు సెలవులు ముగిసినందున జరిగి తెరవబడినది. ప్రవేశింపగోరు విద్యార్థినులు త్వరపడవలెను. తల్లిదండ్రులుగాని సంరక్షకులుగాని తమపిల్లలనంప నుద్దేశించినచో కార్యదర్శికి తెలిపి స్థానమును ప్రత్యేకించుకొనవచ్చును”

గోలకొండపత్రిక
శ్రీయువనామ సం॥ జ్యేష్ఠ [illegible]
సోమవారము

క్వెట్టా భూకంపము

[illegible] భారతదేశ మునిప [illegible] ప్రవాహములచేతను భూకంపములచేతను [illegible] కలుగుచున్న [illegible] కొలదిరోజులనుండి జరుగుచున్న [illegible] నాలుగేండ్లనుండి ఆర్థికదుస్థితిచేతను అధికముగ అలసియున్న దేశముయొక్క కష్టము [illegible] ప్రకృతిక్షోభములను [illegible] చేసినవి. కష్టములువచ్చినచో ఒకటిగా కాక [illegible] వచ్చునను సామెత భారతదేశముయొక్క సంపూర్ణానుభవమునకు [illegible]. [illegible] ప్రవాహములవలని [illegible] దేశము తెప్పరిల్లకముందే బీహారుభూకంపము సంభవించుటయు, [illegible] పూర్తిగా [illegible] క్వెట్టాభూకంపముకలుగుటయు [illegible]!

ఈ క్వెట్టాభూకంపము బీహారుభూకంపముకంటెను మిక్కిలి [illegible] చెప్పుచున్నవి. [illegible] జననష్టము [illegible] తెలియుచున్నవి. [illegible] బీహారులో భూకంపముచే బాధింపబడిన విస్తీర్ణములో నాలుగవవంతు ప్రదేశము యిప్పుడు క్వెట్టాభూకంపముచే బాధింపబడినది; నష్టము బీహారుభూకంపముచే కలిగినంతదానికంటె మిక్కిలి కలిగినది అని [illegible] — క్వెట్టాభూకంపము యెంతతీవ్రమైన ఉపద్రవమో యూహింపవచ్చును. బీహారుభూకంపము దేశీయులలో యెంత ఆందోళన కలిగించెనో అనుభవమే అయియున్నది.

ఇప్పుడు దేశీయులందరి దృష్టులు క్వెట్టా భూకంపమునుండి ప్రాణములతో [illegible] తప్పించుకొనిన [illegible] రక్షించు [illegible] లగ్నములైనవి. [illegible] లేదుకదా! [illegible] ధనము, [illegible] [illegible] [illegible] భారతదేశ [illegible] కాక [illegible] స్థానాధిపతులును [illegible] ద్రవ్యసహాయము [illegible] బహిరంగప్రకటన గావించియుండిరి.

ఈప్రకటనానుసారము దయామయులగు హి. ఘ. వ. సుప్రభువుగారు యీనిధికి ప్రస్తుతము రూ. [illegible] ఒసంగినారు. వారిప్రధానమంత్రిప్రధానామాత్యులగు మహారాజా సర్ కిషన్ ప్రసాద్ బహదర్ గారును ప్రస్తుతమునకు ఒక వేయి

రూపాయలను ఆనిధికి యిచ్చుచు మన నిజాం రాష్ట్రవాసులందరు తాము భగవంతునిదయచే భూకంప బాధ లేక బాధితులకు సహాయముచేయుగలస్థితిలోనున్నందున కృతజ్ఞతను [illegible] నిధికి తోడ్పడవలసినదని కోరినారు. ఈనిధికి సుప్రసిద్ధులగు [illegible] రాజాబహాదర్ వెంకటరామారెడ్డిగారు [illegible] విరాళములను వసూలుచేయుటకు అంగీకరించినారు. మన రాష్ట్రములో [illegible] సహాయముచేయుటకై [illegible] నిధికి [illegible] విరాళములను వసూలుచేసియుండిరి. ఇదివరకే మనరాష్ట్రప్రజలు [illegible] వారికి [illegible] సహాయముచేయు [illegible] [illegible] మూలను [illegible] తోడ్పడగలరని నమ్ముచున్నాము.

ఈభూకంపవలనన్యమున [illegible] యును, [illegible] భారతీయులలో [illegible] కలిగించినది. భూకంపముకలిగినప్రదేశములో [illegible] [illegible] ప్రభుత్వమువారిచే [illegible] [illegible] ప్రభుత్వ [illegible] ప్రవేశించరాదని [illegible] [illegible] ప్రభుత్వమువారు [illegible] అంగీకరించుటలేదు. [illegible] సహాయము [illegible] అంగీకరించకుండుటయేలాగని యిప్పుడు ప్రజల [illegible]. భూకంపప్రాంతములో [illegible] అధికముగా ప్రజలు [illegible] [illegible] భూకంపముచే [illegible] [illegible] ప్రభుత్వమువారు [illegible]. [illegible] బీహారుభూకంపములో [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ప్రభుత్వము [illegible] ప్రజలు [illegible] భూకంపము కలిగినచోట [illegible] ప్రభుత్వమువారు [illegible] సహాయము చేయనివ్వవలసి యున్నది [illegible].

[illegible] నానాజిల్లాల్లో వివిధశాఖలలో పనిచేసినూ [illegible] కొంతకాలము పనిచేసిన సుప్రసిద్ధులగు శ్రీయుత [illegible] యం. బి. బి. యస్., సివిల్ సర్జనుగారు యిటీవల యఫ్. ఆర్. సి. యస్. కు పరీక్షకు పోవుచుండుట సంతోషించదగిన విషయము. వీరు [illegible] విశ్వవిద్యాలయ [illegible]

బ్రాహ్మణుని ఉపనయనములో హరిజనుని హోమము

[illegible]

సూ నెపర్ద్రతమ సంబంధ విషయములు

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] అనుభవపూర్వముగా [illegible] సుప్రభువుగారు, [illegible] పూర్తిచేయునంతకాలము [illegible] అనుమతించియున్నారు. [illegible] లో యఫ్. ఆర్. సి. యస్. [illegible] పూర్తిచేయుదురని ప్రోత్సహించినవారు [illegible]

న్యాయస్థాన వార్తలు

సమానకులస్థునిపై అభియోగ విచారణ తగనిదా?

(హైకోర్టు)

పింగిలి కోదండరామరెడ్డిగారిపయిన విచారణయందున్న అభియోగము నల్లగొండలో జరిగి సెషను న్యాయస్థానమునకు తీర్పునకై అప్పగింపబడినసంగతి పత్రికాపాఠకులకు తెలిసియున్నది.

పోలీసు వారిపక్షమున హైకోర్టులో నొక దరఖాస్తు దాఖలు అయినది. దానిలో, మెదకుసెషను న్యాయాధిపతులగు శ్రీయుత వెంకటలక్ష్మారెడ్డిగారు, శ్రీయుత పింగిలి కోదండరామరెడ్డిగారికి సంబంధికులగుటచే యీ అభియోగము వారి న్యాయస్థానమున విచారింపబడగూడదను. వేరొక న్యాయస్థానమునకు యీ అభియోగమును మార్పించవలయును. అని కోరియుండిరి.

హైకోర్టులో శ్రీయుత పింగిలి కోదండరామరెడ్డిగారి పక్షమున వకీలు మనోహరప్రసాదుగారిట్లు వాదించిరి:– న్యాయాధిపతికిని నిందితునకును స్నేహసంబంధమున్నంతమాత్రమున అభియోగమును వేరొక న్యాయస్థానమునకు పంపు పద్ధతియే యవలంబింపబడుచో అభియోగమును పరిష్కరింపబడుటయే కష్టమగును. న్యాయస్థానములోనికి వచ్చు నిందితులు యనేకసారులు న్యాయాధిపతితో సంబంధముగలవారై యుండుట సంభవించుచున్నది.

తరువాత వకీలు సెషను న్యాయాధిపతియగు వెంకటలక్ష్మారెడ్డిగారు హైకోర్టుకు యీ విషయముల వ్రాసినలేఖలోని యీ క్రిందిసంగతులు చదివి వినిపించిరి.

„అభియోగమును వేరొక న్యాయస్థానమునకు మార్చుటకుగాను దరఖాస్తు వ్రాయబడిన కారణములు అసత్యము చేయ దలచినవి కావు …. ఒక టెక దాయాదివిషయమున … హైకోర్టువారి … న్యాయాధిపతియు, మహాన్యాయకుడగు నిందితుని నేరమును విచారించుటకు వీలులేకుండపోవును. యీపద్ధతి న్యాయస్థానముల కీర్తి అపాయము కలిగించినదగును. హైకోర్టువారు పరిష్కరింపలు, ఆదాలతుయొక్క న్యాయాధిపతియగు చేసిన సాహసికమును … విషయమున … మందలించవలయును. నిందితుడును నేనును ఒకకులమువారమను సంగతితప్ప అతనికి నాకును మరేసంబంధమును లేదు”

యీసంగతులను చదివి, ఇట్టిస్థితిలో ‘సెషను న్యాయాధిపతియిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము చాల సమంజసముగానున్నదిగనుక అభియోగమును వేరొక న్యాయస్థానమునకు మార్చుమని పోలీసువారిచ్చిన దరఖాస్తును నిరాకరించవలసినది” అని వకీలువాదించెను.

ఉభయపక్షముల వకీళ్లవాదనను వినినమీదట న్యాయమూర్తులు „సెషను న్యాయాధిపతి వ్రాసినజవాబు చాలతగినదిగానున్నది. కనుక అభియోగము వరంగలు సెషను న్యాయస్థానములోనికి పంపవలసినది” అని ఆజ్ఞాపించిరి.

లో గిల్మరు హీలను యందు … ఉండిరి. పట్లండు ప్రభువు, యుస్సెసుపెర్సి ఈడెను గార్లను శ్రీ … ఎన్నముప్రభువుగారిని మంత్రివర్గమునచేర్చుటచే లిబరలుపక్షమునకు వేరొక స్థానమువచ్చెను. కార్మికపక్షముసంఖ్య మారలేదు. … ప్రభువుగారుపోయి … మార్గనాలు గారువచ్చిరి. పై మనుగారు దేశముశాఖ కార్యదర్శిగనుండి రాజుగారికి ముఖ్య కార్యదర్శిగనుందురు. దేశముకార్యదర్శి ప్రధానమంత్రికి కుడిభుజముగనుండు ఆచారముగలదు.

ఈమార్పుచే మన భారతదేశమునకు కలుగబోవు లాభమేమియులేదు. ఇదివరకు యిండియామంత్రిగనున్న సర్ పెథ్విక్ … లారెన్సు … మాయలు … పుద్దిపంపు … శ్రీ … దర్బు దరినల యుండి యిండియామంత్రికింద యిండియాపై … ఇంగ్లీషు పెట్టుబడి దారులకు యింగ్లీషువర్తకులకు లాభము ఇండియాకు లాభములేకపోవుటయేకాదు ఇండియా దేశమునకు ప్రతికూలమైనను యిరగండుకు లాభకరములను ఉద్దేశ్యముతో బలవంతపుకర్తృత్వపు ఒడంబడికలు చేసికొనబడి యిండియా … పర్యాయమార్పిడిచే నష్టము కలిగింపబడినవన్నియు. ఇండియా … ప్రస్తుతము యిండియా రాజ్యాంగశాఖ … లో … నున్నారు.

భారతదేశమునకు క్రొత్త యింగ్లీషు మంత్రి

జార్జిచక్రవర్తి మంత్రివర్గములో మార్పు

కొంతకాలమునుండి బ్రిటిషు మంత్రివర్గములో మార్పులుగలవని యూహింపబడుచుండెను. తుదకది జరిగియేతీరినది. ఆర్థిక మస్థితి కాలములో ఒకపక్ష ప్రభుత్వమేర్పడిన పరిపాలనాసౌకర్యము మారు పక్షముల ప్రతినిధులను యేకమైచేసినవిధముగ జరుగదనిత లచి జాతీయప్రభుత్వ మేర్పరచబడెను. ఆదివరకు లేబరుపక్షమువారుండిరి కన్సర్వేటివుపక్షము లిబరలు జాతీయపక్షముగనుండెనేకాని అందు మాత్రడాగలందరు కన్సర్వేటివుపక్షమువారే అయియుండిరి. మెక్డొనల్డుగారు లేబరుపక్షమువారై ప్రధానమంత్రిగానుండిన మెక్డొనల్డుగారు వాస్తవములో తక్కిన కన్సర్వేటివు మంత్రుల చేతులలో కీలుబొమ్మవలెనుండెను.

బహుశా యీలేబరు ప్రధానమంత్రిని తొలగించుట ఒకకారణమై యుండవచ్చును. తర్వాత మెక్డొనల్డుగారికి రాజకీయవిషయముల అందోళనచే మనస్సుకు శ్రమయెక్కువైనది జబ్బుచేయగా డాక్టరులు వారికి సంపూర్ణవిశ్రాంతి అవసరమని చెప్పినందునవారు మంత్రివర్గములో గొప్ప బాధ్యతగలపదవినుండి విరమించుకొనవలసివచ్చెను. దీనికి తోడ్పడియుండును ఇదియుగాక జాతీయమంత్రివర్గములో సర్ జాన్ సైమన్ గారు విదేశీయవ్యవహారములను విచారించుమంత్రిగా నియమింపబడినవాటనుండి వారు … విదేశీయ వ్యవహారములు బ్రిటిషువారికి అనుకూలములు కాకుండుటచేత మంత్రివర్గములో కొన్నిమార్పులు అవసరమైయుండెను. ఈకారణములన్నిటిచేతను పరిస్థితులు మంత్రివర్గములో మార్పులుగలుగచేయ తెచ్చిపెట్టుచుండినవి

ఈ జూను 7వ తేదీన భ్రమణమున ప్రధానమంత్రియగు మెక్డొనల్డుగారు బకింగుహాము కోటలో జార్జిరాజుగారి నిదర్శనము చేసి తమ రాజీనామా నర్పించిపోయిరి. తర్వాత బాల్డ్విను గారు జార్జిగారివద్దకుపోయి ప్రధానమంత్రిపదవినొంది దేవిందు స్త్రీటు … వెళ్లిరి … ప్రధానమంత్రి … నూతనమంత్రుల పేర్ల పట్టికను తెచ్చి రాజుగారికి చూపించిరి. అది రాజుగారియామోదము బడసి ప్రకటింపబడినది. మెక్డొనల్డుగారు పార్లమెంటులో తమ యింటికిపోయిరి. ఇప్పటికిని మంత్రివర్గమందు ప్రధానమంత్రిగానున్నారు కాని పనిపనికి జీతములుండవు … మెక్డొనల్డుగారి యొక్క లిబరలు ప్రభుత్వము వారిజీతమును పొందుటతో తృప్తిపడియుండుటకు అంగీకరించియున్నది. మారినమంత్రివర్గమందలి మంత్రుల పేర్లు క్రింద యీయబడుచున్నవి:—

మంత్రుల పేర్లు

ప్రధాని:– బాల్డ్విను గారు లార్డు ప్రెసిడెంటు ఆఫ్.
కౌన్సిలు:– రామ్సే మాక్డొనాల్డుగారు
దేశీయాంగమంత్రి:– సర్ జాన్ సైమను
విదేశాంగమంత్రి:– సర్ శామ్యూలుహోరు
అధినివేశములమంత్రి:– జె. హెచ్. తామసు
కాలనీలమంత్రి:– మాల్కము మాక్డొనాల్డు
కోశాధికారి:– నెవిలుచేంబరులీను
ఇండియా:– జట్లండుప్రభువు
జాతిసమితి పనులకు:– ఆంథోనీ ఈడెను.
లార్డు ఛాన్సలరు:– హెయిల్షాము ప్రభువు
లార్డు ప్రివీసీలు:– లండను డెరీప్రభువు
యుద్ధమంత్రి:– హాలీఫాక్సుప్రభువు (ఇర్విను
విమానశాఖ:– సర్ గ్రెఫీకొలిన్సు
ఆరోగ్యశాఖ:– సర్ కింగుస్లీవుడు
వర్తకము:– వాల్టరు రుంసిమను
నౌకాదళశాఖ:– వాల్టరు ఇల్లియటు
కార్మికశాఖ:– ఎర్నెస్టు బ్రౌను
పర్యావరణశాఖ:– అరమ్సుబీగోరు
ప్రత్యేకశాఖలేనిమంత్రి:– యుస్టేసు పెర్సీప్రభువు

క్యాబినెటు … నూతనమంత్రివర్గమున సభ్యులుగ చేర్చుకొనబడియుందురు. సైమనుగారు కామన్సుసభ డిప్యూటీలీడరుగ కూడనుందురు. మంత్రివర్గమున చేరినవారు పోస్టుమాస్టరుజనరలుగ నియమింపబడిన మేజరు ట్రైయను గారు సకలోపాయములను … లండనుడెర్రీప్రభువు ప్రభువులసభలో నాయకులుగనుందురు. … ప్రధానమంత్రులపేర్లు వచ్చేవారము ప్రకటింపబడును.

బాల్డ్విను మంత్రివర్గమున … సభ్యులగుదురు. ఇదివరకు … యుండిరి. … కన్సర్వేటివు … కార్మికపక్షమువారు, నలుగురు లిబరలుపక్షమువారు … కన్సర్వేటివుల …

ఇండియా రాజ్యాంగ శాసనము

కామన్సుసభ దాటులు

ఇండియా రాజ్యాంగ చిత్తుశాసనమునకు బ్రిటిషుపార్లమెంటు కామన్సుసభలో జూను 6 తేది రెండవసారి చర్చముగిసెను. అధికసంఖ్యాకుల ఓట్లచే ఆమోదింపబడెను. అనుకూలురు ౫౩౬మంది. ప్రతికూలురు ౧౨౧మంది. ఈశాసనమింక లార్డ్సుసభలో చర్చించబడి ఆమోదించబడిన తర్వాత బొట్టు (పార్లమెంటు) … జార్జిచక్రవర్తిగారి ఆమోదమును బడయునట.

నిజాంరాష్ట్రములో వరిపంట

౧౩౪౩—౪౪ ఫ. నాల్గవనివేదిక
౧౯౩౪—౩౫

౧౯౩౪-౩౫ లో అంతము అయినదని … మీదమాత్రమే నిజాంరాష్ట్రములో వ్యాపించినమొత్తం భూమిక్షేత్రము … భారతదేశములో అదేపంటక్రిందనుండు విస్తీర్ణములో ౧౦ శాతము … ౧౨ లక్షల ఎకరములవరకున్నది.

ఇదివరకు వేసిన ఉంచనాలుచేయబడిన మొదటి అంచనాలో … ఫలితము మెంతఅయినది లేకపోవచ్చును అనుకోనుచున్నారు.

… ౧౧౬,౫౫౭ ఎకరముల విస్తీర్ణములో వరిపంట వేసియున్నారని లెక్కకట్టబడుచున్నది. గతసంవత్సరము కడపటినివేదిక అంచనా ప్రకారము ౧౧౬,౫౫౭ ఎకరములు వరిచేయబడెను. ఈసారి ౧౬౫౩,౯౨౫ అనగా ౧౧,౫౦౦ ఎకరములు ౯౨౫ ఎకరములవరకు తగ్గినది. ఈసంవత్సరము మాదిరి నివేదికతో పోల్చినచో ౧౦ వేల ఎకరాలు … తక్కువ లెక్కలు … ఇదివరకు తెలియనివి తేలియుండవచ్చును అనుటయే … కారణము.

ఫలితము ౩౫,౫౫౩౪ టన్నులుండునని అంచనా వేయబడుచున్నది. గతసంవత్సరము కడపటినివేదికలో ౩౬౫,౫౦౩ టన్నుల ఫలితము అంచనావేయబడియుండెను. అనగా యీసారి ౧౧,౬౩ టన్నులు లేక ౧౦ వేల టన్నుల … తక్కువ అంచనావేయబడి, తగ్గినదని తెలియుచున్నది.

కర్నాటక … వరిష్టితులు ఫలితమునకు కొంతవరకు తోడ్పడినవి

క్వెట్టాబాధితులకు కాంగ్రెసు సహాయమునకు ఆటంకము

సైనిక శాసన ప్రయోగముచే ప్రజలలో అలజడి

భూకంపవార్తల వివరములు

సింధు కాంగ్రెసు కమిటీవారు క్వెట్టాకుపోయి బాధితులకు సహాయముచేయదలచి క్వెట్టాలోగవర్నరు జనరలు గారిప్రెసిడెంటుయొక్క అనుమతిగోరిరి. అకాంగ్రెసు కమిటీవారి సహాయమును, అధికారి సైనిక శాసనము వున్న కారణముచే, కృతజ్ఞతతో నిరాకరించెను. ఇది తెలియగానే, బాబూరాజేంద్రప్రసాదుగారుపంపిన ఆచార్యకృపాలినిగారు ఇండియా ప్రభుత్వముయొక్క అనుమతికోరను దానికి గవర్నరుజనరలు కార్యదర్శిగారు జవాబిచ్చుచు బీహారులో భూకంపపరిస్థితులు వేరే క్వెట్టా భూకంపపరిస్థితులు వేరేయని యచ్చట రక్షణకార్యములో నున్న అధికారులుతప్ప యితరులెవరును గాని క్వెట్టాకువచ్చుచో అధికారులపనికి ఆటంకము కలుగునని యును, ఇప్పటికే … క్వెట్టాలో భూకంపమునుండి తప్పించుకొన్నవారు పంజాబుకు సింధుకుపంపబడినప్పుడు ఆ రాష్ట్రములలో వారికి సహాయము చేయవచ్చుననియు వ్రాసినారు

… కాంగ్రెసువారిని క్వెట్టాకు రానియ్యకుండుటవలన ప్రభుత్వమువారు కాంగ్రెసువారియెడల యింకను భేదము చూపుచున్నారను అనుమానముచే ప్రజలహృదయములు చలించిపోయినవి. ఢిల్లీలో బొంబాయిలో, అలహాబాదులో జనులుసభలు చేసి కాంగ్రెసుయెడ ప్రభుత్వమైఖరిని నిరసించుచు తీర్మానములు చేసినారు.

ముసల్మాను సంఘముపై పోలీసు కాల్పులు

ఫిరోజ్‌పూరులో గోస్వామియొక్క జమీందారుల భూమిపై అక్రమముగ నిర్మింపబడిన మసీదును అధికారులు పడగొట్టించుచున్నారని మహమ్మదీయుల సంఘము [illegible] జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారి యుత్తరువుతో పోలీసులు వారిపై తుపాకులను కాల్చవలసివచ్చెను. [illegible] మందికి [illegible] గుంపులలో [illegible].

బర్మా తెలుగువారు కోరంగీలుకారు

(ప్రభుత్వ ప్రకటన)

బర్మాలో నివసించుచు తెలుగుమాట్లాడుచున్న తెలుగువారిలను తెలుగువారుగాని కోరంగీవారు కారనియు, ఇంతటినుండి వీరిని "తెలుగువారు" అని పిలువవలయుననియు బర్మా ప్రభుత్వము వారు యొక ప్రకటనగావించిరి.

జయపూరు మహారాజుగారి క్రొత్త మహల్

మధ్య హిందూస్థానమునగల గొప్ప స్వదేశీ సంస్థానాధిపతులగు జయపూరుమహారాజావారు నూతన సౌధరాజమును [illegible] లక్షలు వెచ్చించి కట్టించినారు. మహల్ [illegible] తో నిర్మింపబడినది. [illegible] యీ సౌధమునకు [illegible] అని పేరు పెట్టిరి. ఈ జయపురాధీశుడు [illegible] ప్రభువు. [illegible] యీ సౌధరాజమునకు తగిన [illegible] సామానులను [illegible] చున్నారు.

[illegible] ఆంధ్రజన కేంద్ర సంఘ కార్యదర్శి [illegible] చెప్పి [illegible] వారు [illegible] న్నారు.

* * * *

[illegible] మున్నూరుకాపు మహాసభ జరిగింది [illegible] యీ సభలో [illegible] ఒక దానిని [illegible]. [illegible] మున్నూరు [illegible] ఉంది.

తమాషామచ్చట్లు

(వసంతకుడు)

ఆడవాండ్లకు మీసములు మొలచుట

మనం యెవరినైనా ఏమేంగొప్పా అని ఆడిగేటందుకు ఏకేం మీసాలు మొలిచాయా అని అడుగుతాం, ఈ సూత్రాన్నిబట్టి ఇప్పుడు స్త్రీలకు మీసాలు మొలిచే రోజులు వచ్చాయని అనుకోంటారు. గుంటూరుజిల్లాలోని ఒక గ్రామంలో ఒక స్త్రీకి [illegible] మీసాలు మొలిచింది. ఈ స్త్రీ [illegible] స్త్రీ [illegible] [illegible] ఆమె [illegible] ఆమెకు [illegible] మీసాలు [illegible] జాగ్రత్తగా దాచిపెట్టి [illegible]. ఇంతేఅవుతుంది మీసాలు మొలిచినవాండ్లు [illegible] స్త్రీలు [illegible] కాంటే [illegible] రజాకారు [illegible] ఆంధ్రపత్రికలో [illegible], యింకా చూడండి [illegible].

* * * *

మొన్న [illegible] జరిగిన మున్నూరుకాపు సభలో [illegible] విషయం [illegible] ఒక తమాషా జరిగిందట. సభకు [illegible] ప్రకటింపబడిన [illegible] [illegible] వెంటనే [illegible] [illegible] అయినట [illegible] [illegible] ఉంచారు.

[illegible] జరిగింది.

* * * *

మున్నూరుకాపు మహాసభ [illegible] శ్రీ [illegible] "పిలువని పేరంటం" [illegible] ప్రజాహిత [illegible] మహాసభ [illegible] చాలా తమాషాగా [illegible] చున్నారు [illegible]

హైదరాబాదు బజారు ధరలు

(గోపాలరావు లక్ష్మీనరసయ్యా ఉస్మాన్ గంజ్)

౧౦—౬—[illegible] తేదీ

		పల్లా ౧కి	రూ.అ.పై.
గోధుమలు [illegible]	మొదటి	,,	18-0-0
	వరకు	,,	13-8-0
బియ్యము దొడ్డువి	మొదటి	,,	18-4-0 నుండి
	వరకు	,,	14-0-0 వరకు
,, [illegible] క్రొత్తవి	మొదటి	,,	18-0-0
	వరకు	,,	16-0-0
,, డిటో పాతవి	మొదటి	,,	17-0-0
,, [illegible] క్రొత్తవి		,,	16-4-0
,, రామసాగరాలు క్రొత్తవి		,,	18-12-0
,, [illegible]	మొదటి	,,	14-12-0
కందులు	పెద్దవి	,,	10-0-0
కందిపప్పు	పెద్దవి	,,	15-0-0
పచ్చి పెసలు		,,	8-4-0
పెసరపప్పు		,,	18-0-0
నల్ల పెసలు		,,	8-4-0
మినుములు		,,	9-1-0
మినపపప్పు		,,	15-0-0
ఉలవలు		,,	7-0-0
జొన్నలు		,,	9-4-0
[illegible] శెనగలు		,,	13-8-[illegible]
శనగలు		,,	11-[illegible]-0
[illegible]			14-[illegible]-0
తవుడు		,,	3-0-0
పత్తిగింజలు		,,	8-4-0
[illegible]		,,	[illegible]-0-0
అనుములు		,,	9-4-0
బటాణీలు	మొదటి		8-4-[illegible]
బెల్లము		,,	20-0-0
పటిక చక్కెర			28-0-0
తెల్ల చక్కెర			18-0-0
[illegible] చక్కెర	దొడ్డువి		15-4-0
వేరుశెనగ గింజలు చిన్నవి			15-0-0
[illegible]			15-[illegible]-0
[illegible]	మొదటి		[illegible]
[illegible]	మొదటి		[illegible]
[illegible]	[illegible]		4-[illegible]-0
[illegible]	[illegible]		2 [illegible]
[illegible]	[illegible]		2
[illegible]	[illegible]		
[illegible]	[illegible]		4[illegible]

నిజాం రాష్ట్రమందు ధరలు

౧౩౫౮ ఫసలీ ఖుర్దాదు రెండవ పక్షములో నిజాం రాష్ట్రమందు నగరములోను, వివిధ జిల్లాలలోను ధాన్యాదులధర లెట్లుండెనో క్రింది పట్టికవలన తెలియవగును. హాలీ రూపాయి ౧ కి ఎన్ని శేర్లు, చటాకులు ఉండెనో తెలుపబడినవి.

జిల్లాలు	మొదటరకపు బియ్యము	మొదటిరకపు వడ్లు	రెండవరకపు వడ్లు	గోధుమలు	జొన్నలు	సజ్జలు	రాగులు	మొక్కజొన్నలు	ఉలవలు	ఉప్పు
హైదరాబాదు నగరము	7_8	......	...	8_0	10_8	13_0	...	...	10_8	9_0
వరంగల్లు	8_8	16_15	19_1	7_5	13_2	12_11	...	13_4	9_5	[illegible]_2
కరీంనగరు	8_[illegible]	15_5	16_8	8_6	12_1	......	...	11_1	11_8	[illegible]5
ఆదిలాబాదు	8_6	14_2	17_5	9_5	14_0	......	...	11_5	10_3	[illegible]3
మెదకు	7_1	16_0	18_0	9_7	10_12	11_0	16_0	9_8	10_7	7_0
నిజామాబాదు	8_7	15_5	16_6	10_11	18_4	......	......	13_0	12_8	8_[illegible]
మహబూబునగరు	7_10	16_8	18_6	6_12	11_8	11_8	13_5	...	8_12	8_0
నల్లగొండ	7_10	15_0	15_8	6_13	11_14	11_5	...	10_0	9_3	9_8
ఔరంగాబాదు	7_8	......	...	13_3	15_6	13_4	......	16_0	13_9	9_12
బీడు	6_7	......	20_0	10_4	10_15	15_8	...	...	13_9	[illegible]
నాందేడు	6_18	14_8	16_8	11_11	12_12	......	...	...	13_9	[illegible]
పర్బణి	6_13	......	16_13	11_8	15_[illegible]	10_11	...	...	12_15	[illegible]_7
గుల్బర్గా	6_1	14_4	15_[illegible]	7_0	[illegible]	[illegible]_2	10_0	[illegible]	[illegible]_4	[illegible]
ఉస్మానాబాదు	7_6	......	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
రాయచూరు	6_7	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
బీదరు	6_11	......	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

ఆంధ్ర దేశ వార్తలు

గ్రామోద్ధరణ ప్రచారక శిక్షణాలయము

గ్రామపునర్నిర్మాణమునకు ఉపయుక్తులగు ప్రజాసేవకులను ప్రచారకులను తయారుచేయుటకై ఆగస్టు నెల ౫వ తేదినాడు కొవ్వూరులోని ఆంధ్రగీర్వాణ విద్యాపీఠ పక్షమున ఒక శిక్షణాలయము స్థాపింపబడును. ఇక్కడ ప్రపంచ దేశాలచరిత్ర, భారతదేశచరిత్ర, ఆంధ్రులచరిత్ర, రాజ్యాంగశాస్త్రము ఆర్థికశాస్త్రసిద్ధాంతములు ప్రపంచరాజ్యాంగ విధానములు, గ్రామపునస్సులు (రైత్వారీ, జమీందారీ, ఇనాం, సెటిల్మెంటు, రీసెటిల్మెంటు యిటువంటివి) జమీందారీపద్ధతి, గ్రామ్య వ్యవసాయపద్ధతులు — వృత్తులు — సహకారపద్ధతి — బ్యాంకింగు, కరెన్సీవిధానము — గ్రామపునర్నిర్మాణ ప్రణాళికలు — అనువిషయములనుగూర్చి డాక్టరు పట్టాభిసీతారామయ్య, ప్రొఫెసర్ రంగా, అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావు, ప్రొఫెసర్ మామిడిపూడి వెంకటరంగయ్య (ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమందు చరిత్రాచార్యులు) వృసింహదేవర సత్యనారాయణ — మొదలగు సమర్థులచే ఉపన్యాసములిప్పించబడును. శిక్షణము ఉచితముగానే సంగబడును. కాని విద్యార్థులు భోజనఖర్చులను తామే భరించుకొనవలెను. శిక్షణము జూలై ౧వ తేదినుండి ౬ మాసములకాలమువరకు తక్కువగాకుండ యొసంగబడును. ఆ పండితమించని బీదవిద్యార్థులకు అగ్రహారము విద్యాలయము వారే భోజనఖర్చులనుభరించగలరు. ప్రతివిద్యార్థియు తాకు తక్కువగాని నోటుపుస్తకములను, పలకలను తెచ్చుకొనవలెను. విద్యార్థులుగా చేరదలచువారు వివరములన్నిటితో సహా దరఖాస్తులను శ్రీయుత కొత్త సత్యనారాయణ చౌదరిగారు, అధ్యాపకమంత్రి, కొవ్వూరు అను విలాసమునకు పంపుకొనవలెను.

కార్మిక కర్షకుల సంఘశాఖల స్థాపన

ఇటీవల కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారి అధ్యక్షత్వమున కార్మిక కర్షకుల సంఘము యేర్పడెను దానిశాఖలను ఆంధ్ర, తమిళ, కేరళ రాష్ట్రములలో నేర్పరచుటకై ఆచార్య రంగాగారు వరుసగా ఆ రాష్ట్రములలో సంచారము చేసెదరట. వారు ౧౦వ తేదినాడు బరంపురములో బయలుదేరెదరట.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ జీవకారుణ్యసంఘము

ఈసంఘమునకు కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారు అధ్యక్షులు ఆంధ్రదేశములో పశుసంరక్షణము జంతుబలినిర్మూలనము శాకాహార ప్రచారము దీనజనోద్ధరణము యిట్టి యుద్దేశ్యములతో పనిచేయు జీవకారుణ్యసంఘము లెక్కడైనున్నను యీసంఘమునకు శాఖలుగా చేరి గ్రంథాదిసహాయము పొందవచ్చునని బొంబాయి జీవదయామండలికి ఆంధ్రరాష్ట్రీయవ్యవస్థాపకుడగు కోవ్వగట్ల సత్యనారాయణగారు ప్రకటించుచున్నారు.

కూలి పనివారల సమ్మె

తెనాలి, జూన్ ౫:—

తెనాలిపురమందలి ప్రెస్సుపనివారలందరును ౨౬—౫—౩౫ వ తారీఖున యజమానులు కొక నోటీసు నొసంగిరి. భారతి, లలిత రామకృష్ణ, ఆంధ్రప్రెస్సులలో పనిచేయుపనివారందరును యూనియను యొక్క అవసరమును తెలిసికొని అయూనియనులో సభ్యులుగా చేరిరి.

రామకృష్ణప్రెస్సు మేనేజరుగారు ప్రెస్సు పనివారలను నిర్లక్ష్యంగా చూచుటవలనను, జీతములు సరిగానివ్వనందునను, పనివారలందరుమే నేజరుగారికి నోటీసునిచ్చిరి. ప్రతినెల ౧౦వ తారీఖున ఆ జీతములివ్వవలెను, ఎనిమిది గంటలు మించి పనిచేయకూడదనియు, ప్రెస్సు యజమానులు తమ పనులమీద పోవుచు ప్రెస్సుమూసివేసి పనివారిని రోడ్లమీద నిలబెట్టరాదనియు పిటిషను ద్వారా యజమానులకు తెలియపరిచి సరైనసమాధానము రానందున ౨—౬—౩౫ తేదిన సమ్మె చేసిరి. యజమానులు పనివారల కోర్కెలు అంగీకరించిరి. [illegible]

మునిసిపలు అధ్యక్షుని ఆజ్ఞకు కూలీల అసమ్మతి

సుమారు పదిరోజులనుండి అగ్నిప్రమాదములవలన గుంటూరులో చాలాధనవస్తువులు కలుగుచున్నవి. ఈ అగ్ని ప్రమాదములకు కారణం పూరిగుడిసెలనియు గుడిసెలన్నియు పీకివేయవలెనని ౨౫వ మునిసిపలు కమీషనర్ గారు జ కోజాలు,కిందటు టముటముతో వేయించిరి. ఒకవంక గుడిసెలన్నియు కాలిపోయి తినుటకు తిండిలేక మలమలమాడిపోవుచుండెను. పడిపట్టగానిప్పులలోను అవస్థపడుచుండగా కమీషనరుగారి ఈ ఉత్తర్వు గోరుచుట్టుపై రోకటిపోటు మాదిరిగా మరింత బాధపెట్టెను. పోయిన నెల ౩౧వ తారీఖున రాత్రి కొత్తపేటలోని పూరిగుడిసెలలో నివసించే కార్మికులు కూలీసంరక్షణసంఘ యాజమాన్యమున పెద్ద సభ జరిపిరి. చేర్మన్ గారికి తెలియజేయుటకుగాను పంఘము యొక్క అధ్యక్షుని స్క్రటరీని ఏర్పాటుచేసిరి. మరియు మరునాడు అనగా ౧ తారీఖున కార్మికులందరును పురవీధులలో ఊరేగింపుచేసి చేర్మన్ గారి ఇంటికి పోయి తమకష్టసుఖములను చెప్పుకొనుటకు తీర్మానించిరి. ౧వ తారీఖు ఉదయము ఏడుగంటలకు కొత్తపేటనుండి ఊరేగింపుబయలుదేరెను. కూలీసంఘము కాశె కూలీజండాపైనా అను మిక్కుటముగ అరపులతోను, కార్మికకర్షకచిహ్నముగు సుత్తి కొడవలితో నలంకరించబడిన ఎర్రజెండాతోను వందలకొలది కూలీలు బయలుదేరిరి. కూలీలందరు ఏకపైతే కూలికి తరుగేమిరా; కూలివాండ్లతోనే బలిమి కాలమంతున మందెరా, కూలివాళ్లమయిన మనకు, కులమెందుకు తెలుపరా; అనుకేకలతో పురవీధులన్నియు మారుమ్రోగెను. ఊరేగింపు కొత్తపేటచేరునప్పటికి అప్పటికూలీలుకూడ వీరితో కలిసిరి. ఇటువంటిఊరేగింపు ఇంతమందికూలీలతో యీ పట్టణమున జరుగుటకు యిదియే ప్రథమపర్యాయము. అందరును చైర్మన్ గారి యింటికిపోయిరి. కూలీలు ఎన్నుకొన్న ప్రతినిధులును కూలీలలో కొందరు పెద్దలు కలసి చైర్మను గారితో తమకష్టములనుగూర్చి చెప్పుకొనగా, చైర్మను గారు గత నాలుగు రోజులనుండి వారికి పీర్వాత్రము ఇబ్బందిగ కలిగించవలదనియు పూరిపాకలు కొంతకాలమిస్తనియు ఏర్పాటుచేసి నిలవపరిపిన విధానమునకు కావలసినసౌకర్యములు త్వరలో చేయించెదనని వాగ్దానమొసగిరి. తరువాత జయజయధ్వానములతో కార్మికులందరు పాటలుపాడుచు యింటికిపోయిరి. దాదాపు ౩౦౦ వరకు కూలీలచే సంతకములు సేకరించి చైర్మను గారికి అర్జీకూడ దాఖలుచేసిరి. పదిరోజుల క్రిందట మునిసిపల్ కౌన్సిల్ మీటింగులో చర్చింపబడినది చైర్మన్ గారు తెలిపిరి. ఈ సందర్భములో నొకసంగతి చెప్పవలసియున్నది పైచెప్పబడిన కూలీసంరక్షణసంఘము నాలుగుమాసములక్రిందట స్థాపింపబడి కార్మికుల క్షేమముకొరకును, ఐకమత్యముకొరకును, చాల పాటుబడుచున్నది. ఈపట్టణములో టాంగాబండివాళ్లసంఘము పెట్టి ప్రత్యేకలైసెన్సు వారికియివ్వబడిన పన్నును తీసివేయించినది. ఈసంఘమే ప్రెస్ పనివారిసంఘము నాలుగునెలలక్రిందటే స్థాపించుటకై యింక పెద్దయా సమ్మె అయినను కూలిలపక్షము పట్టుదలగా పనిచేయుచున్నది

రోగులకు ప్రకృతిచికిత్సాశిబిరము

రాజమహేంద్రవరములో గౌరక్షణాశ్రమములో ప్రకృతిచికిత్సావిధానములను నేర్చుకొనదలచువారికి నేర్పుటకును, యితరమార్గములచేనేనిచేగాని పోనిరోగములను ప్రకృతిచికిత్సచే పోగొట్టుకొనదలచువారికిని శాశ్వత ప్రకృతిచికిత్సాలయము యేర్పరుచబడుచున్నది. దీనివిషయమై బొల్లాప్రగడసుందరగోపాలరావుగారు ఆంధ్రపత్రికలో ప్రకటననొకదానినిగావించినారు. అయినవిల్లిలో నిర్వహించబడిన ప్రకృతిచికిత్సాశిబిరములో శిక్షణపొంది యస్. డి. డి. డిగ్రీపొందిన నిండ్రకొండ సూర్యాపేట తాలూకాలోని పిల్లలమర్రి గ్రామవాస్తవ్యులగు ఊమ్మెంతోల గోపాలరావుగారు ప్రస్తుతము వారివద్దనే యున్నారట.

ఇపుడు యీ చికిత్సాలయమునకు గాదలచినవిద్యార్థులుగాని, రోగులుగాని అపథ్యాహారమునేజిం మచుబహిర్దేశమందు చెట్లక్రింద పరుండుచు కాలముగడుపవలసియుండును. ఎవరివరిభోజనఖర్చులు వారే భరించుకొనవలెను. ఎవరంతటవారు [illegible]

టయేంగాక — వ్యవసాయశాస్త్రము, నూలువడకుట, మొదలగు నేతసంబంధములగు పనులు, ప్రతిపండించుకొనుట చిత్రలేఖనము మొదలైన కళలు, పశువుల పెంచుట, మండువేసవిలోకూడ గడ్డిని పెంచు విధము నేర్పబడును.

గోదావరి డెల్టాల నిర్మాతకు విగ్రహము

మూడు గోదావరి డెల్టాలప్రజలకు తిను యాద్భుతమగుయుంజలిరుపనులచే పెవర్శ్యముగ యొనర్చిన సర్ ఆర్థర్ కాటన్ గారి స్మారకార్థము అనకట్టవద్ద వారివిగ్రహమునుసిర్మించి స్థాపించుటకై గోదావరిప్రాంతప్రజలలో ఒక కమిటీయేర్పడినిదానికి అవసరమగు మొదలగు కార్యములను చేయుచున్నది.

క్రొత్తరకపు తెలుగు అక్షరములు

బెంగుళూరు నేషనల్ టైపుఫౌండ్రీ అచ్చు అక్షరములను సీసములోపోతపోయువ్యాపారులు వారు తెలుగు టైపులో ముద్రణకు కొన్ని సౌకర్యములు కలుగునట్లు సంస్కరణములు చేసినారు. ఈనూతనముద్రణాక్షరముల ప్రదర్శనోత్సవము బెంగుళూరులోని దాలీమెమోరియల్ హాలులో జరిగెను. దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. సర్. కే. వి. పుట్టన్నచెట్టిగారు ఉపన్యాసమునిచ్చిరి. మైసూరుదివాను సర్ మిర్జాయిస్మాయిల్ గారును ఉత్సవమునకు హాజరయిరి.

*   *   *   *

ఈ నేషనల్ టైపుఫౌండ్రీ యజమానులు పద్మశాలీయులు అయినవారు. వీరిముత్తాతగారగు రంగన్నగారు మొదట లోహసంప్రభుత్వముద్రణాలయములో అచ్చుగాలో బొయినటైపు ప్రవేశించిరి. తర్వాతవారికి మేనేజరైరి. తర్వాత క్రమముగా సూపరింటెండెంటు పని మొదలు అయినప్పటికిని అన్నిశాఖలపనులను క్రమముగా నేర్చుకొనిరి. ఇట్లు తాతగారి కాలమునుండి అపద్మశాలీలకుటుంబమువారికి ముద్రణాశాస్త్రములో అభిరుచిగలదు. ప్రస్తుతము ఫౌండర్లీప్రొప్రైటర్లలో నొకరగు ఎచ్. రంగస్వామయ్యగారు ఇంగ్లాండులో మెస్సర్సు ప్రభుత్వముద్రణాలయమందు కంపోజిటరుగా నేర్చుకొని స్వతంత్రముగా ఉద్యోగము చాలించుకొని సొంతపోతకార్ఖానాపెట్టించిరి. రంగస్వామయ్యగారు తమయింటిలో వేయుచుండిరి అక్షరములు తయారుచేయుచుండిరి. మొదట కన్నడ అక్షరములను తరువాత ఇంగ్లీషు అక్షరములను పోత పోయుచుండిరి. పోతపోయు యంత్రము అమెరికానుండి తెప్పించిరి. బెంగుళూరులో క్రొత్తగా చేయించిరి. ఇదొక గొప్ప సంఘటన. తెలుగు సంస్కృతము, కన్నడము దక్షిణములో అక్షరబాహుళ్యముచే యేర్పడుచున్న అటంకములు పోగొట్టవలసిరి. ఆ ప్రయత్న ఫలితమే యీ క్రొత్తటైపు

ఏర్పడిన ముఖ్య లాభములేవనగా:—

౧. ఇదివరకుండు ౭౦౦ అచ్చుఅక్షరముల కొలతలు ౩౦౦ ఆకారములతో సరిపోవునట్లు తగ్గించబడినవి. ఈకొలతలుగల పెట్టెలు యిదివరకు నాలుగు అవసరమగుచుండె యిప్పుడు రెండే సరిపోవునట్లు చేయబడినవి. ఈరెంటినియు ఒకటిపై రెండు పీటలపైగా యిప్పుడుకూడ పీటమీదనే యుమర్చవలెను. ఇట్లు ముద్రణాక్షరములకు ఖర్చు తగ్గింపబడినది.

భార్యలప్పులకు నేరములకు భర్త బాధ్యుడుకాడు

లండన్ జూన్ ౫

భార్యలు చేయు సివిలు తప్పులకును వారు కంట్రాక్టులకున్నుగ ప్రవర్తించి నందులకును భర్తలు బాధ్యులుకారని తేపపెట్టబడినచట్టము రెండవసారి ప్రభువుల సభలో ఆమోదించబడెను. భార్యలకు పై భర్త మహాశక్తి లేకుండచేసిరి. ఇది ప్రాత ఇంగ్లీషుధర్మశాస్త్రమునకు భిన్నము. ఇంగ్లీషుశాస్త్రముప్రకారము భార్యకిచ్చినంతవరకు భర్త హామీదారుడు. అవెంతవరకు భర్తయే బాధ్యుడుగానుండును. రెండుగంటలు వాదు చెప్పవలసియుండెను.

శంకరాచార్యులసొత్తు అపహరింపబడుట

బొంబాయి జూన్ ౫

కొల్హాపుర దిగమాత్ర శీఠము కొత్తవిధముగ్ర క్రిందటి కొంత పోఠిపీఠాధిపతి జగద్గురు శంకరాచార్యస్వాముల వారికి చెందిన ౧౨ విగ్రహములు అపహరింపబడినవి. వీటివిలువ కొన్ని వేలుండును. దొంగలను పట్టుకొనవలసినదని బొంబాయి సి. ఐ. డి. పోలీసువారికి పోష్టుకి గావించిరి.

లండన్ చుట్టుప్రక్కల పల్లెలకు దెబ్బ

లండన్ జూన్ ౧౬.

అయిదు సంవత్సరములలో లండను చుట్టు ప్రక్కల గ్రామములన్నిటికిని విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేయబడునట్లు చేయబడుననియు ౧౦ మిలియను ౧౫,౦౦,౦౦౦ పౌనులను ఖర్చుపెట్టుదురనియు [illegible] లండన్ గ్రామ్యపోస్టు సంఘము [illegible] ప్రభుత్వములో [illegible] ఫలించును. [illegible] ప్రభుత్వమునకు [illegible] లండన్ గ్రామ్యపోస్టు సంఘము [illegible] సాగించెదరు.

ప్రభుత్వపదవతి హెచ్చగనున్నయది. అభయమునకు [illegible] శాసనమును గావించెదరు. [illegible] విద్యుచ్ఛక్తిచే [illegible] ప్రారంభమ్ము సాగును.

అనవసర సిబ్బంది!

[illegible]

కృష్ణాజిల్లా ఆంధ్రోత్సవ [illegible]

[illegible]

కృష్ణాజిల్లా ఆంధ్ర రాష్ట్ర తెలనాటి అధ్యక్ష మహాజనసభ

[illegible]

సత్యమూర్తి కాంగ్రెసు అధ్యక్షుని ఆజ్ఞను శిరసావహించుట.

(బ్రిటిష్ ఇండియాలోని వివిధ రాష్ట్రీయులలోను శాసనసభలకు కాంగ్రెసు వారు ఎన్నుకొనబడినప్పుడు వారు మంత్రిపదవులను స్వీకరించుట పొందిన ఆను అభిప్రాయమును [illegible] ప్రకటించినది. సత్యమూర్తిగారు [illegible] ఆమోదించనారిరి. కాని ప్రస్తుతము కాంగ్రెసులో అధిక సంఖ్యాకులు [illegible] అంగీకరించువారుగ లేరు. వారి యొక్క [illegible] అందువల్ల [illegible] కాంగ్రెసు మహాసభ అధ్యక్షులగు బాబు రాజేంద్రప్రసాదుగారు [illegible] ఒక ప్రకటన గావించియుండిరి. అందు కాంగ్రెసువారు మంత్రిపదవులను స్వీకరించవచ్చునని మహాసభలో తీర్మానించబడినగాని అది కాంగ్రెసు అభిప్రాయముగా [illegible] రాజేంద్ర బాబుగారు [illegible] చేసిరి. [illegible] కాంగ్రెసువారు మంత్రిపదవులను స్వీకరించవలెను [illegible] ప్రచారము చేయరాదని ఆజ్ఞాపించినారు. అందువలన సత్యమూర్తిగారు అట్టి [illegible] కాంగ్రెసు మహాసభవరకు తన అభిప్రాయమును ప్రచారము చేయకుండుటకు నిశ్చయించినట్లు ఒక ప్రకటనద్వారా తెల్పినారు, కాని తన అభిప్రాయము మారలేదనియు, [illegible] దేశములలోను జరిగిన విషయములవల్ల తన అభిప్రాయమింకను స్థిరపడినట్లును వారు ప్రకటించినారు, [illegible] మంత్రిపదవులను స్వీకరించవలెనను [illegible] ప్రచారము చేయుచున్నచో తన [illegible] కష్టమగునని తలచి సత్యమూర్తిగారు [illegible] ప్రచారము [illegible] లక్నో కాంగ్రెసుసభలో [illegible] మూర్తిగారంగీకరించినారు, రాష్ట్రీయ శాసనసభకు ఎన్నికలు [illegible] లక్నో కాంగ్రెసు [illegible] తన యొక్క అభిప్రాయ ప్రచారమునకు [illegible] అవకాశము కలదని మూర్తిగారి నమ్మిక.

వారములో ౩౦ మంది మరణము

[illegible]

ఇండియాలో పత్రికల [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

అగ్ని ప్రమాదములు

గుంటూరు

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ఏలూరు

[illegible]

హరిజన సేవా సంఘములు

[illegible]

వ్యవసాయము, ఆర్థికము

ఋణవ్యవసాయము బాగుపడుటకు మార్గములు

౧

[illegible]

విదేశవ్యాపార ప్రాముఖ్యము — అందు చేనవ్యములు

[illegible]

దేశం	[illegible]	[illegible]
అమెరికా	రూ. [illegible]	రూ. [illegible]
ఇంగ్లండు	రూ. [illegible]	రూ. [illegible]
జర్మని	రూ. [illegible]	రూ. [illegible]
ఇటలీ	రూ. [illegible]	రూ. [illegible]
[illegible]	రూ. [illegible]	రూ. [illegible]

[illegible]

బాలింత రాలికి పాలు తగ్గినచో మందు

౧

డాక్టర్ [illegible] చంద్రపాల్, యం. బి. గారు

[illegible]

ఆరోగ్యము వైద్యము

ఉబ్బసము – దానినివారణము

ల్యావం వెంకటరెడ్డి నాయుడుగా

[illegible]

[illegible]

సాక్షులవాఙ్మూలము

[illegible]

కొరడ్నిర్లు

[illegible]

[illegible]

గోలకొండపత్రిక

ప్రతి సోమ, గురువారములలో
ప్రకటింపబడును.

సంవత్సరముచందా రూ. ౬—౦—౦
అర్ధసంవత్సరముచందా రూ. ३—०—०
(అర్ధ సంవత్సరముకంటె తక్కువచందా తీసికొనబడదు.)

విడిపత్రిక ०—౧—०
ప్రాతపత్రికకు వెల ప్రత్యేకము

ప్రకటనరేట్లు ప్రత్యేకముగ వ్రాసిన తెలుపబడును.

కంట్రాక్టురేట్లు చాలాతగినవి. గనుక వర్తకులకు మంచిలాభము.

మేనేజరు
గోలకొండపత్రిక, కార్యాలయము
[illegible] హైదరాబాదు (దక్కన్)

REG. No. N. 45 | Reg. No. M. 32

STAMP

Printed and published by G. Ramakrishna Reddy at the Golkonda Power Press, Hyderabad. Editor K. Balakrishna Re[ddy]